

ІНФОГРАФІЧНИЙ АТЛАС

2018

ФАРМАЦЕВТИКА УКРАЇНИ

37 сторінок інфографіки

PHARMACEUTICAL FIRM
Darnitsa

AEQUO

Висококонкурентний ринок

Передовий сектор

Інноваційна галузь

ФАРМАЦЕВТИКА УКРАЇНИ

2018

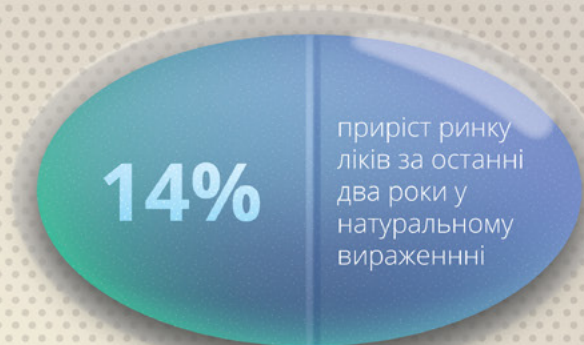
Конкурентноспроможні виробники

Міжнародно інтегрована

Динамічна галузь

Для чого ми створюємо цей довідник

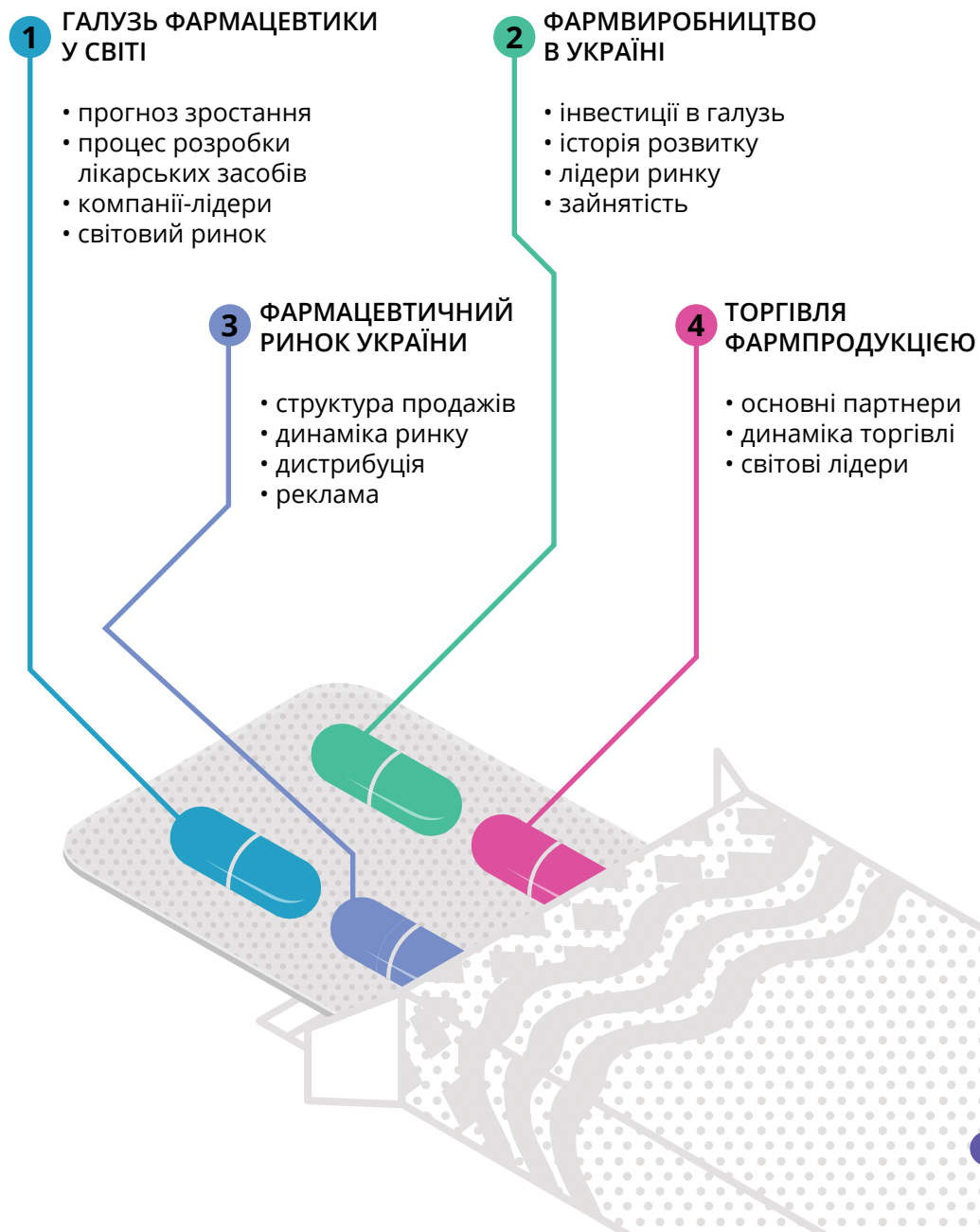
Ліки — одна з важливих, невід’ємних частин нашого життя. Проте розробка та виробництво нових препаратів — складний і тривалий процес. Постійний попит на здоровий спосіб життя забезпечує розвиток фармацевтичного ринку — одного з лідерів за обсягом наукових досліджень та розробок, напроцуд важливого в економічній парадигмі майбутнього країни.

Українська фармацевтика — сформований сектор економіки, де багато гравців та відсутня монополія. Успішний розвиток фармацевтики не тільки полегшує українцям доступ до ліків, а разом з іншими інноваційними галузями може забезпечити зростання експорту й економічний підйом.

Наразі слабка українська економіка стримує розвиток фармацевтичного виробництва. Щоб вийти на один рівень зі світовими виробниками, необхідно мати великий внутрішній попит, що забезпечить фінансування наукових досліджень.

Україна має значний потенціал у цій сфері, який нам ще належить реалізувати.

Що ми показуємо

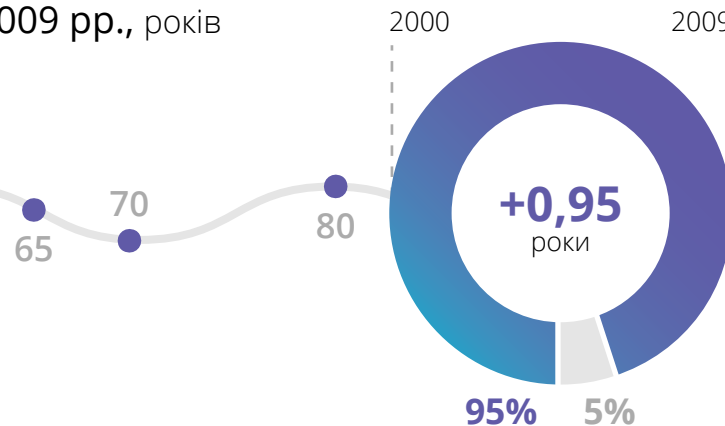
ВПЛИВ ЛІКІВ НА ТРИВАЛІСТЬ ЖИТТЯ

Очікувана тривалість життя зростає для різних категорій населення*

У віці 65 років

Розподіл приросту очікуваної тривалості життя залежно від причини, 2000–2009 рр., років

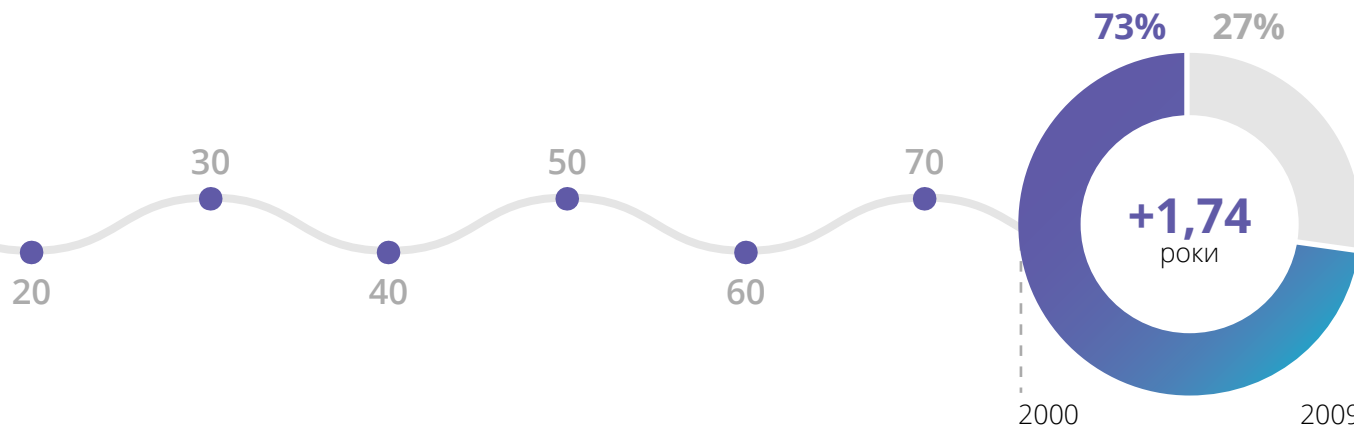
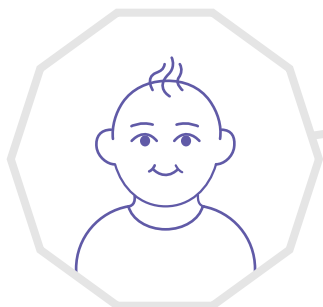

Для розвинених країн нові фармацевтичні товари були основою зростання очікуваної тривалості життя з 2000 по 2009 р.

Нові фармацевтичні товари, які почали застосовуватися після 1990 р.

Інші причини (ріст доходів, освіта, імунізація, доступ до системи охорони здоров'я та ін.)

При народженні

Джерело: Lichtenberg, F: Pharmaceutical innovation and longevity growth in 30 developing OECD and high-income countries, 2000–2009

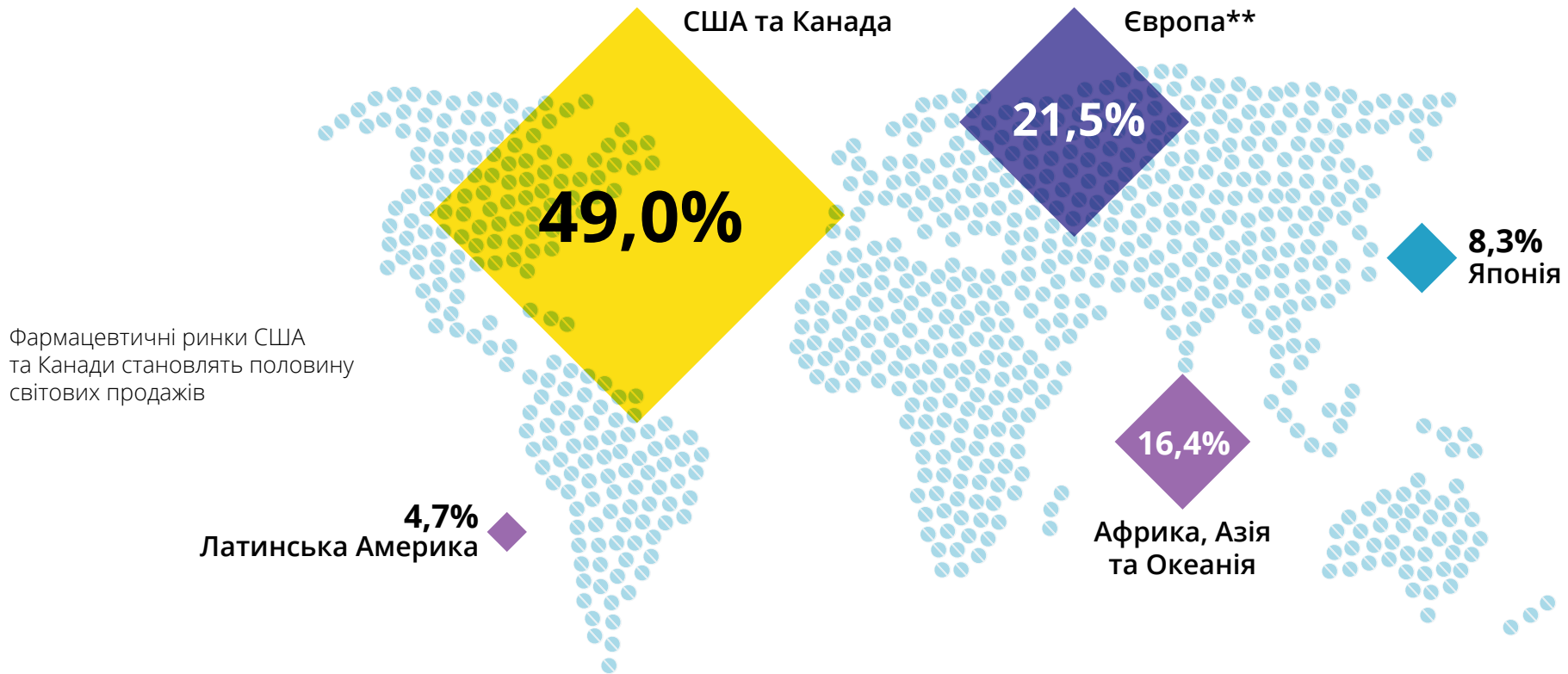
*дослідження проводилося у 30 розвинених країнах

The background of the entire image is a dense, repeating pattern of blue-outlined capsules. Each capsule is oriented horizontally and has a small vertical line across its center, representing a score line. The capsules are arranged in a somewhat irregular, overlapping manner, creating a textured, grid-like appearance.

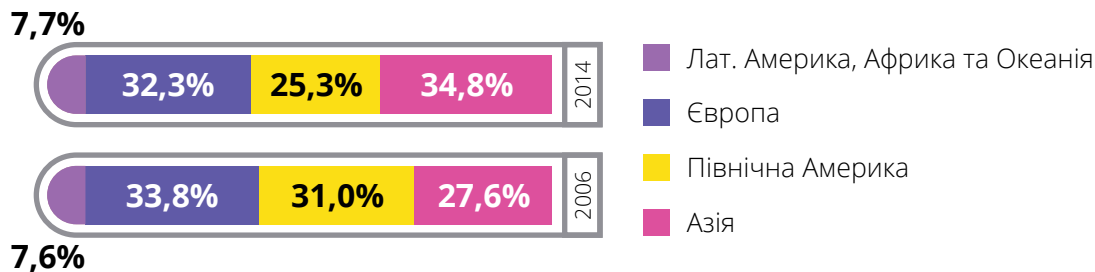
ГАЛУЗЬ ФАРМАЦЕВТИКИ У СВІТІ

СВІТОВИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ РИНОК

Розподіл світового ринку фармацевтичних продажів у 2016 році*, %

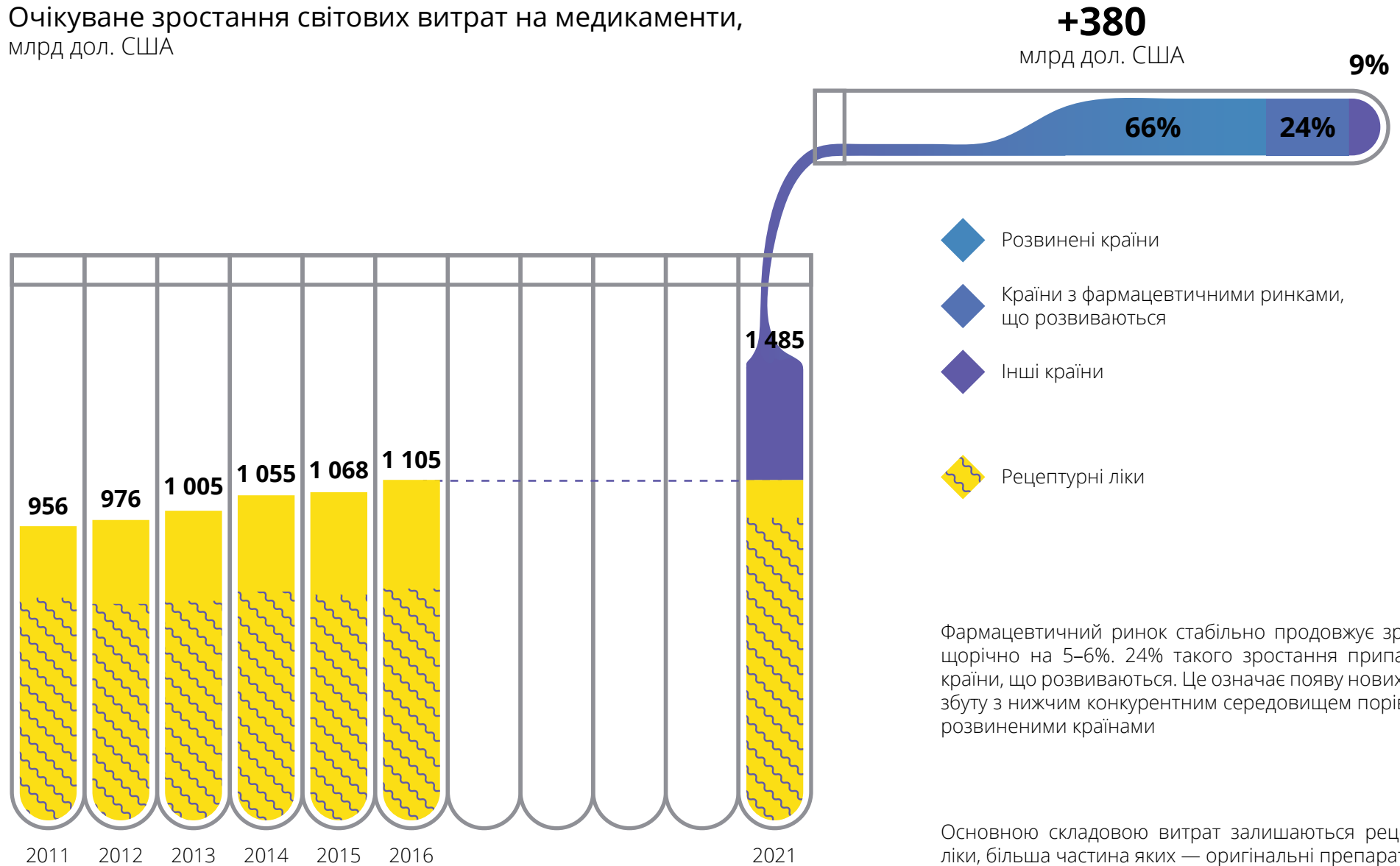
Регіональний розподіл валової доданої вартості, яку створює фарміндустрія, %

Сам процес виробництва поступово переходить у країни, що розвиваються. Зважаючи на це, Україна має всі шанси розвивати власну фармацевтичну галузь

ПРОГНОЗ ДИНАМІКИ ФАРМРИНКУ

Очікуване зростання світових витрат на медикаменти,
млрд дол. США

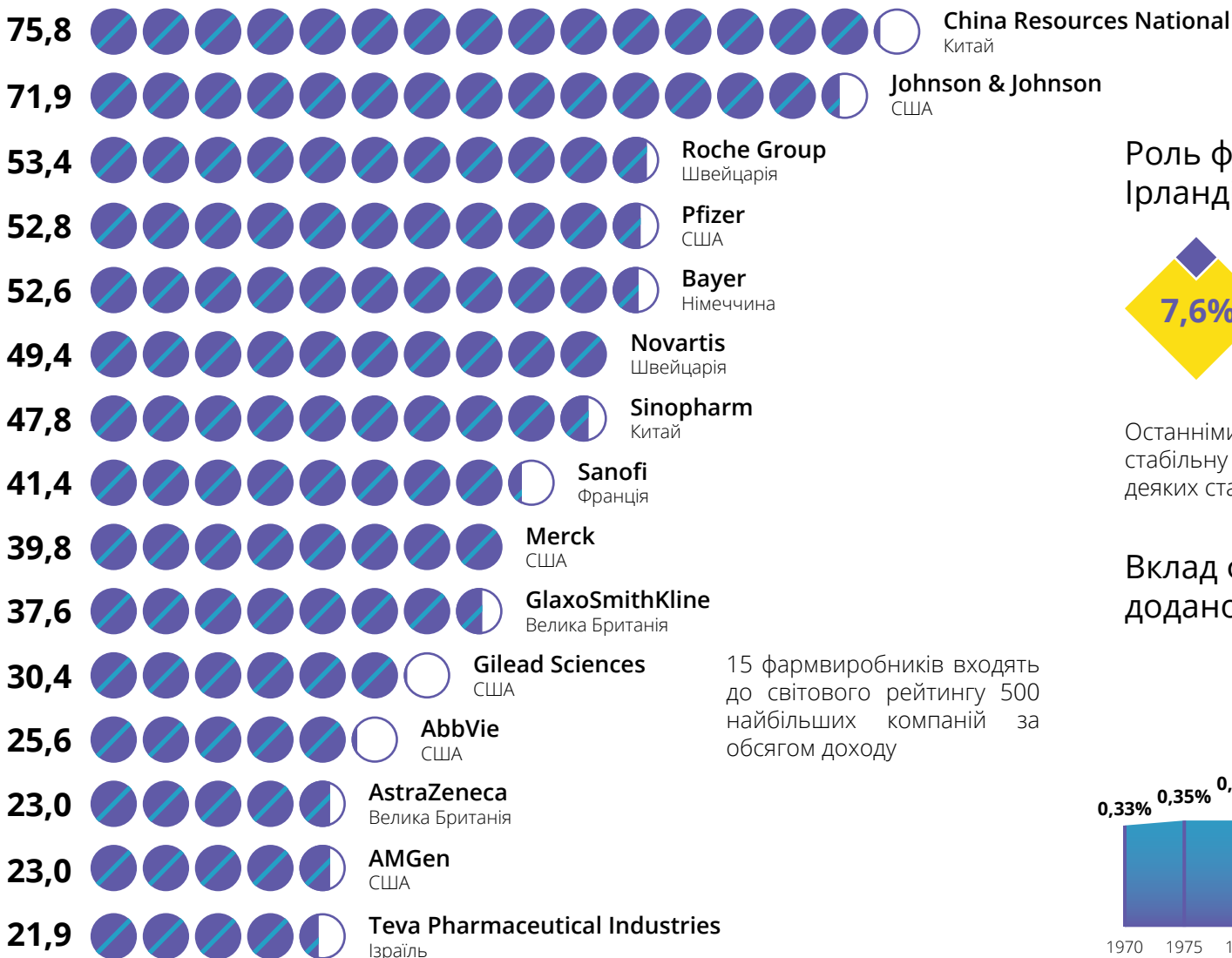

Фармацевтичний ринок стабільно продовжує зростати, щорічно на 5–6%. 24% такого зростання припадає на країни, що розвиваються. Це означає появу нових ринків збуту з нижчим конкурентним середовищем порівняно з розвиненими країнами

Основною складовою витрат залишаються рецептурні ліки, більша частина яких — оригінальні препарати

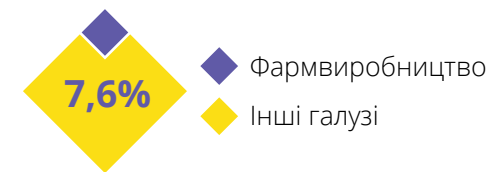
РОЛЬ ФАРМАЦЕВТИКИ В ЕКОНОМІЦІ

Найбільші фармкомпанії світу за доходом,
млрд дол. США

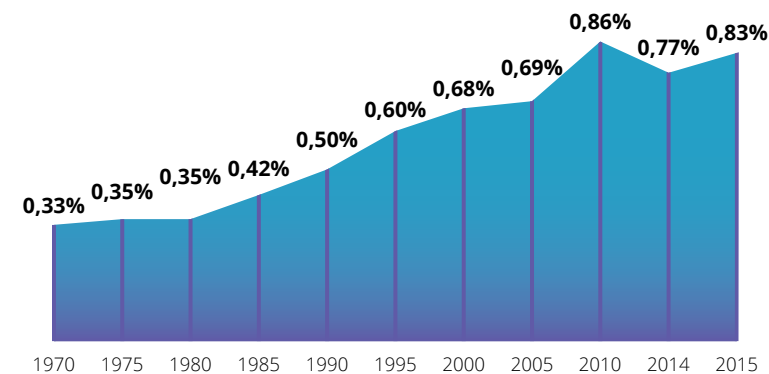
15 фармвиробників входять до світового рейтингу 500 найбільших компаній за обсягом доходу

Роль фармвиробництва в економіці Ірландії, % валової доданої вартості

Останніми десятиліттями фармвиробництво відіграє стабільну роль в економіці розвинених країн, а в деяких становить досить вагому частку

Вклад фармвиробництва у створення доданої вартості в США, %

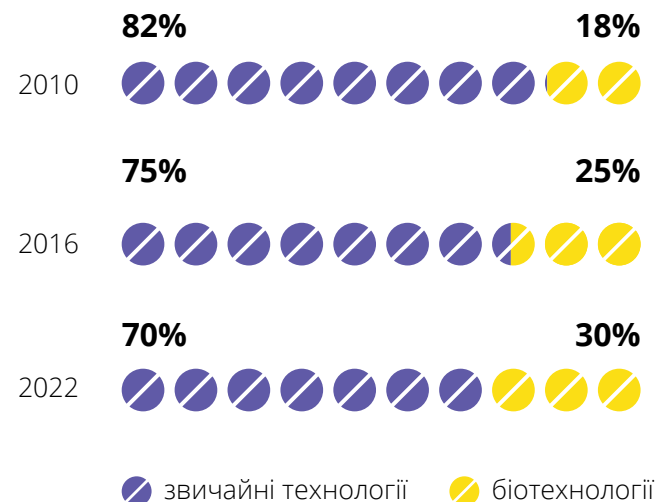
ФАРМСЕКТОР — ЛІДЕР ЗА ІНВЕСТИЦІЯМИ

Рейтинг інтенсивності витрат на дослідження та розробки за секторами* у 2015 р., %
(витрати на дослідження та розробки відносно чистих продажів)

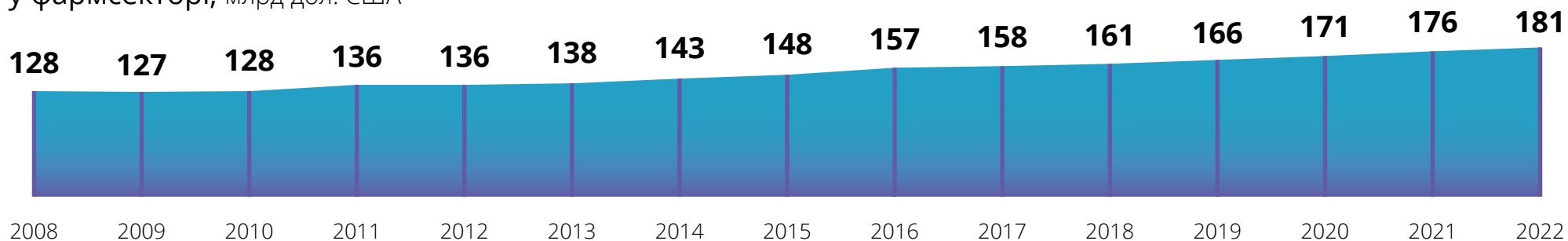
Галузь фармацевтики займає провідні позиції за інвестиціями у дослідження та розробки відносно доходу

Продажі рецептурних та безрецептурних препаратів за технологіями, %

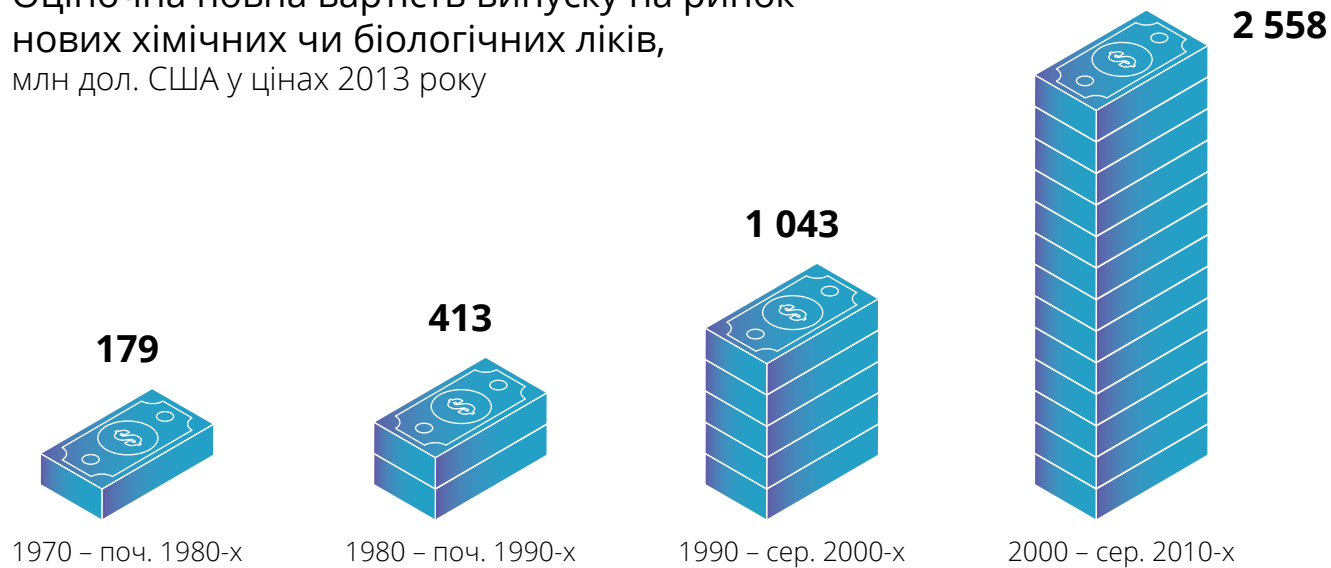
Фармацевтика — наукоємна галузь, технологічна база постійно розвивається, тому обсяг інвестицій повсякчас зростає

Прогноз світових витрат на дослідження та розробки у фармсекторі, млрд дол. США

ВАРТІСТЬ РОЗРОБКИ НОВИХ ЛІКІВ

Оціночна повна вартість випуску на ринок нових хімічних чи біологічних ліків, млн дол. США у цінах 2013 року

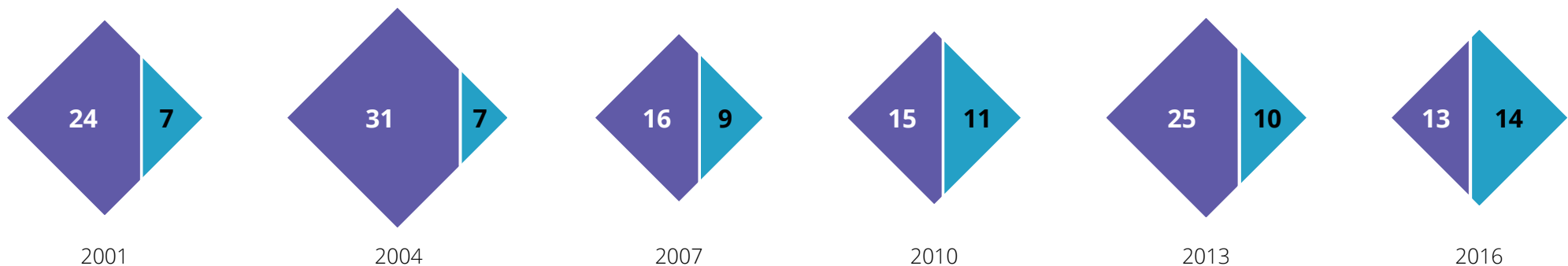

Розробка нового лікарського препарату триває в середньому 12–13 років, а вартість перевищує 2,5 млрд дол. США

З метою стимулювання інвестицій розробнику нових ліків видається патент, що забезпечує ексклюзивне право виробництва та продажу. В США (як і в Україні) термін дії патенту — 20 років

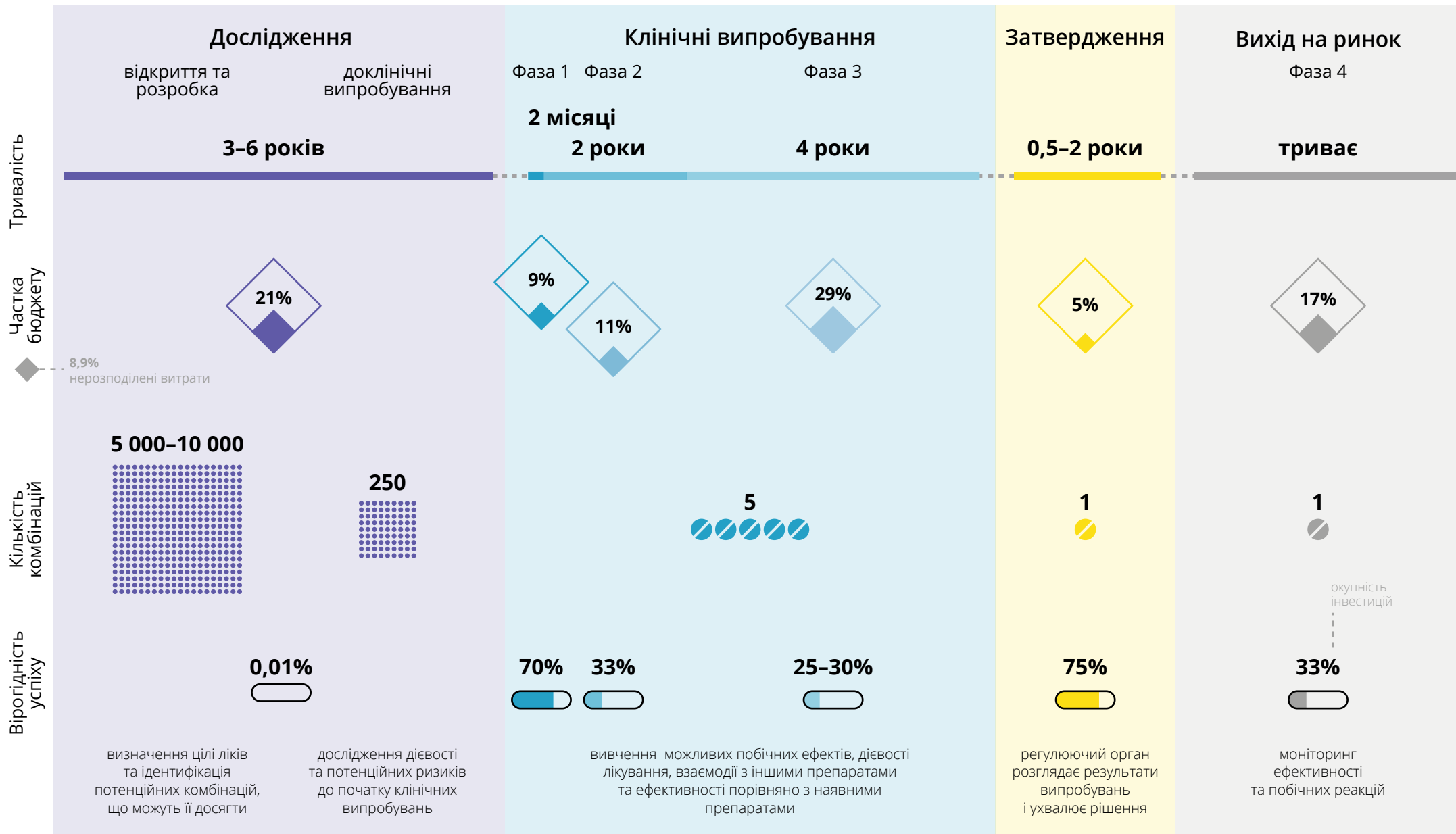
Кількість нових ліків, затверджених Управлінням продовольства та медикаментів США, шт.

◆ Хімічні ◆ Біологічні

РОЗРОБКА НОВИХ ЛІКІВ

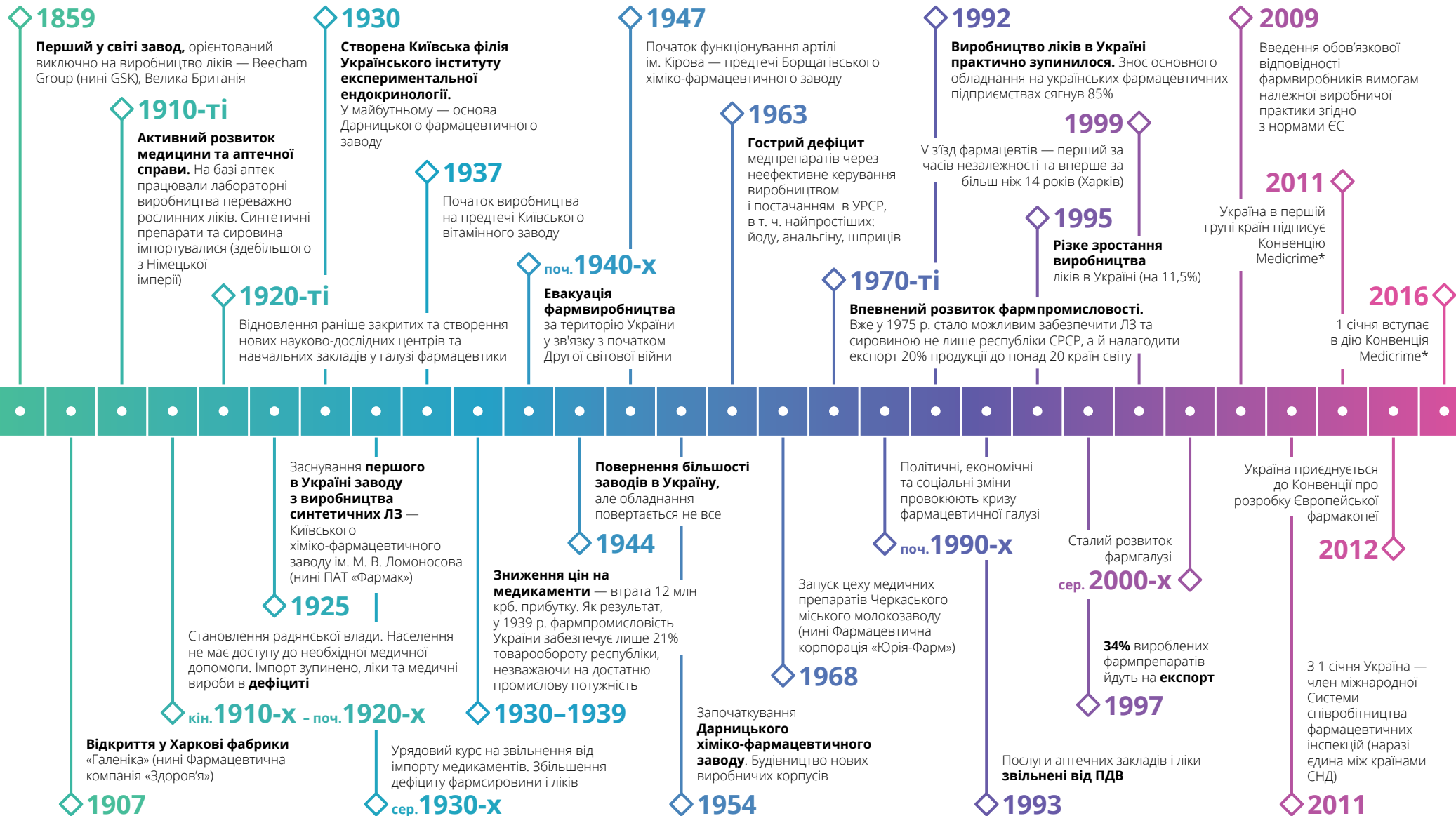
Процес створення нових лікарських засобів у країнах Заходу

ФАРМВИРОБНИЦТВО В УКРАЇНІ

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ФАРМАЦЕВТИКИ

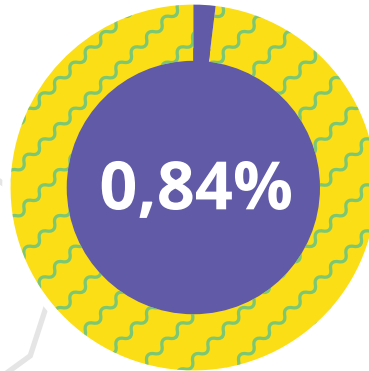
Джерело: Pharmaphorum, ПАТ «Фармак», ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця»

*Конвенція Ради Європи про підробку медичної продукції та подібні злочини, що загрожують охороні здоров'я

ФАРМАЦЕВТИКА В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Виробництво фармпродукції,
2016 р., % від ВВП

20,1
млрд грн

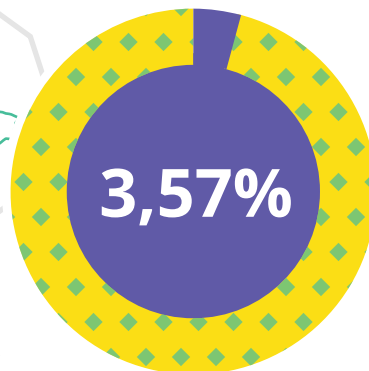

Кількість зайнятих у фармвиробництві,
2017 р., % від загальної кількості

23,3
тис. осіб

1 767
млн дол. США

Імпорт фармпродукції,
2017 р., % від загального
обсягу імпорту

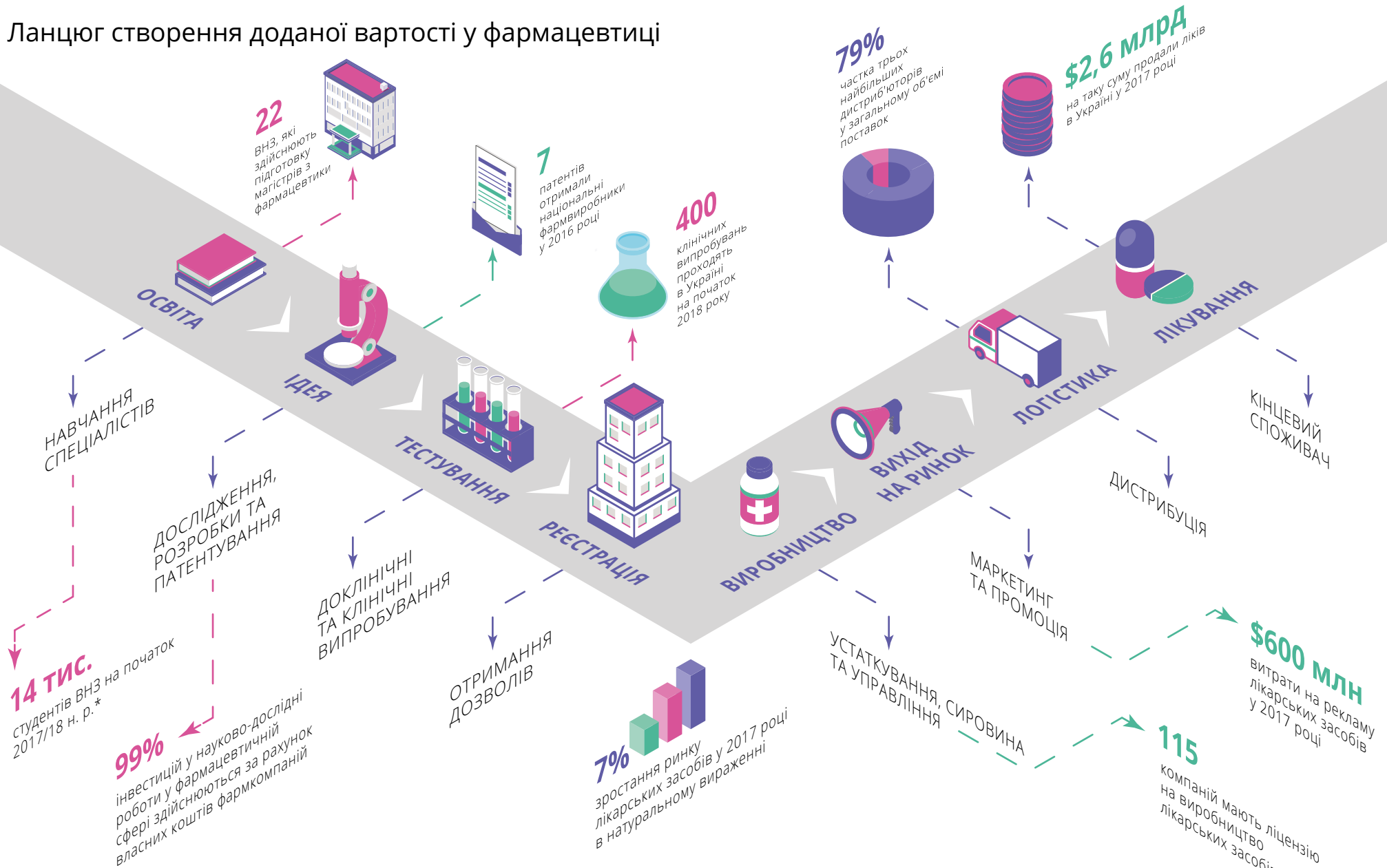
192
млн дол. США

Експорт фармпродукції,
2017 р., % від загального
обсягу експорту

ЯК СТВОРЮЮТЬСЯ ЛІКИ

Ланцюг створення доданої вартості у фармацевтиці

Джерело: Держстат, Держлікслужба

*у галузях фармацевтичної та промислової фармацевтичної (університети, академії, інститути)

**станом на 1-й квартал 2018 р.

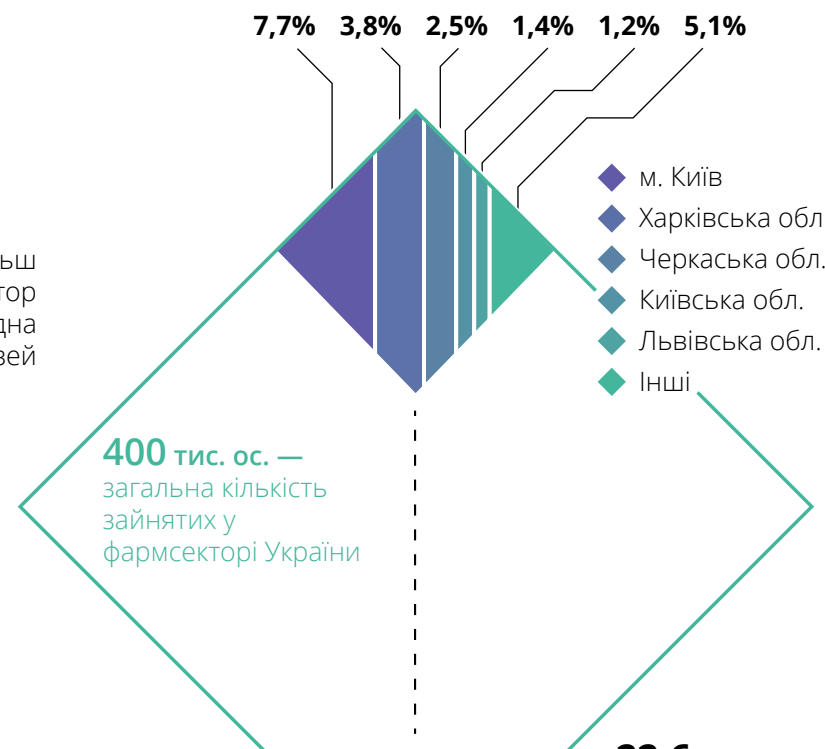
ФАРМСЕКТОР — НАДІЙНИЙ ПРАЦЕДАВЕЦЬ

ТОП-5 секторів за середньою оплатою праці у січні 2018 року,
тис. грн

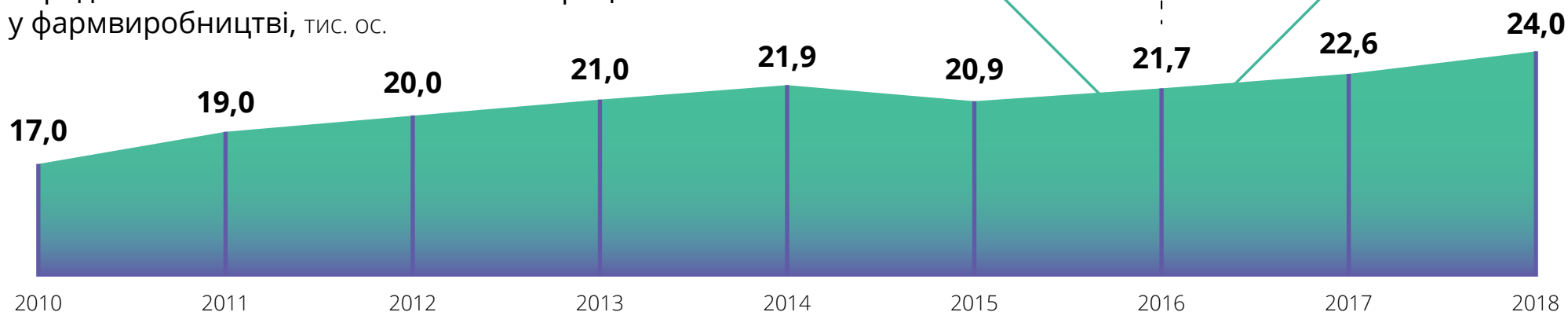

Фармвиробництво — найбільш високооплачуваний сектор промисловості в Україні та одна з найоплачуваніших галузей економіки

Регіональний розподіл працівників у 2016 році, %

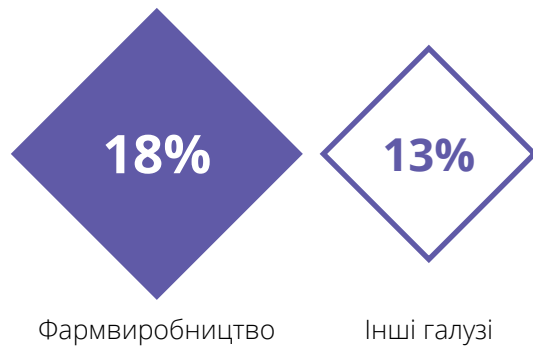

Середньооблікова кількість штатних працівників у фармвиробництві, тис. ос.

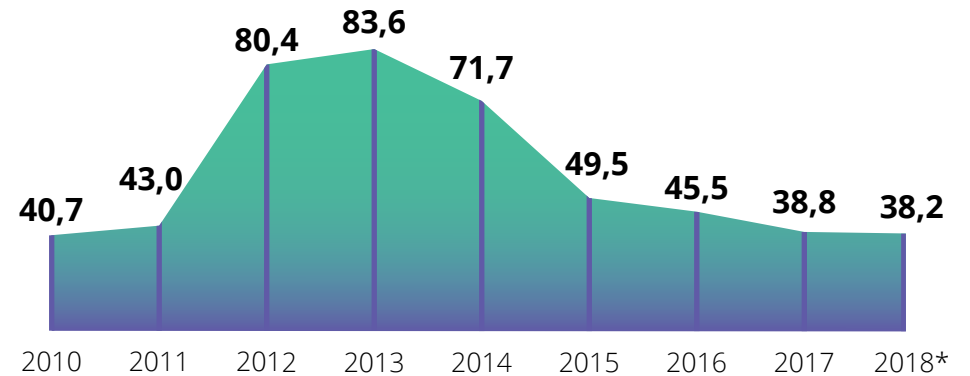
ІНВЕСТИЦІЇ У ГАЛУЗЬ ФАРМАЦЕВТИКИ

Сукупний середньорічний темп зростання капітальних інвестицій за 2010–2017 рр., %

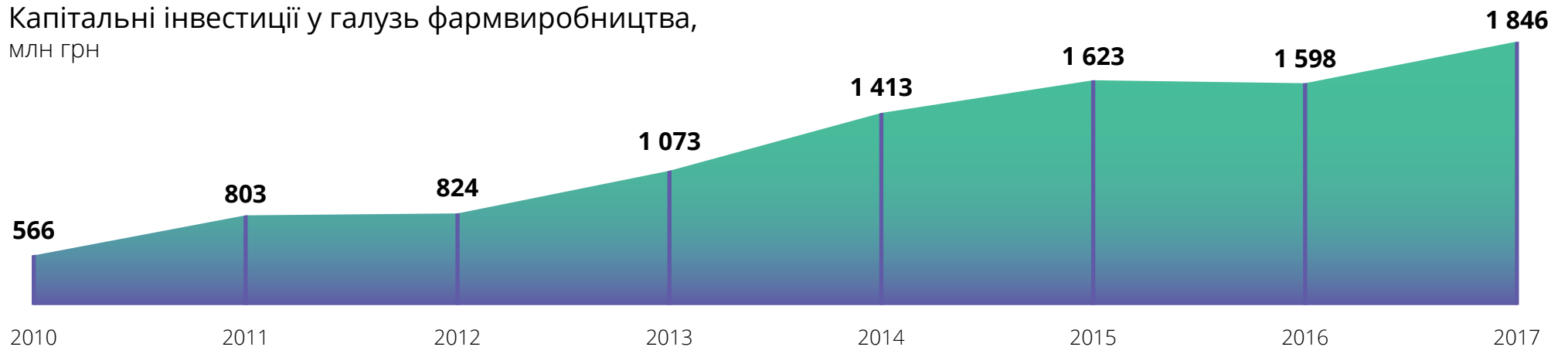

Галузь фармвиробництва показує вищі темпи приросту капітальних інвестицій порівняно із загальними. Приріст інвестицій у кризові 2014–2015 рр. свідчить про економічну надійність та стабільність цього сектору

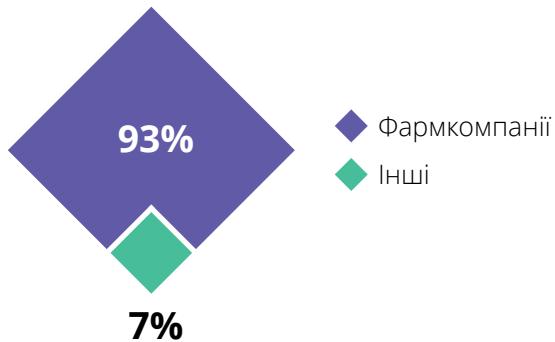
Прямі іноземні інвестиції у фармвиробництво станом на 1 січня, млн дол. США

Капітальні інвестиції у галузь фармвиробництва, млн грн

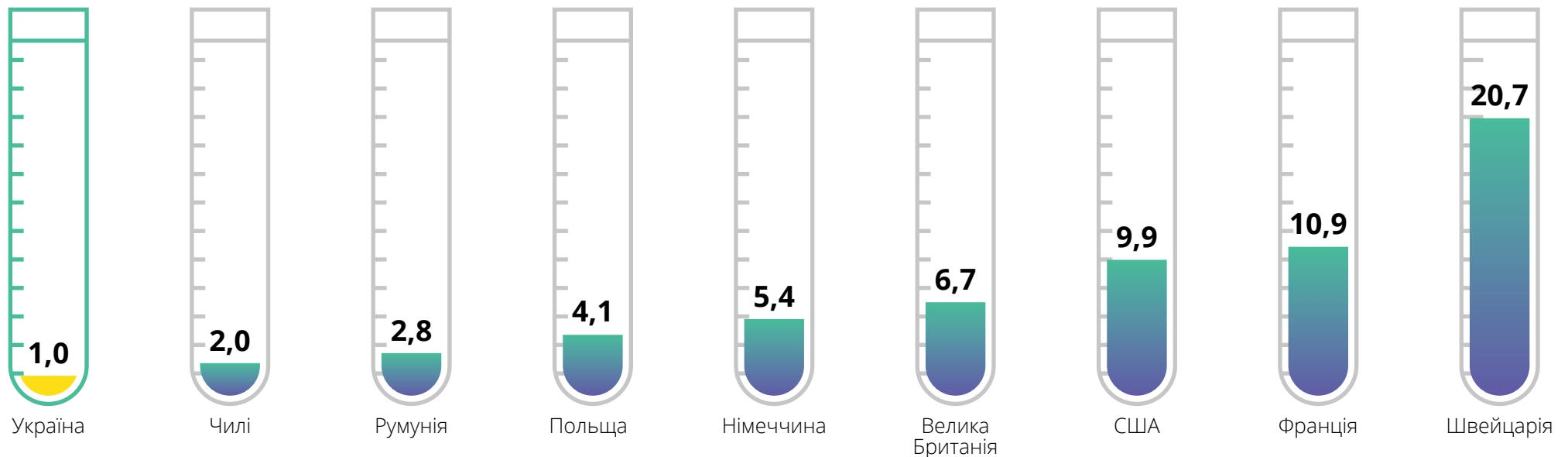
Структура фінансування клінічних випробувань в Україні*, %

Клінічні випробування надають багато переваг і пацієнтам, і державі. Пацієнт отримує безкоштовний лікарський нагляд та інноваційні препарати. Для держави це зменшення витрат на лікування тяжкохворих пацієнтів, можливість майбутньої реєстрації лікарських засобів без проведення досліджень та інвестицій у інфраструктуру медичних закладів

Незначна кількість клінічних випробувань в Україні пояснюється складнощами регуляторної політики, ненадійним захистом інтелектуальної власності та оподаткуванням досліджуваних лікарських засобів

Кількість клінічних випробувань по країнах* на 100 тис. населення

Джерело: ClinicalTrials.gov

*ті, що тривають станом на кінець першого кварталу 2018 року

Для чого фармацевтичним компаніям дбати про ІВ?

- щоб захистити унікальність брендів
- щоб захистити технології
- щоб максимально монетизувати свої розробки

Механізми захисту ІВ у фармацевтиці

Свідоцтво на знак для товарів і послуг

Об'єкт захисту:

назва лікарського засобу

Патент на промисловий зразок

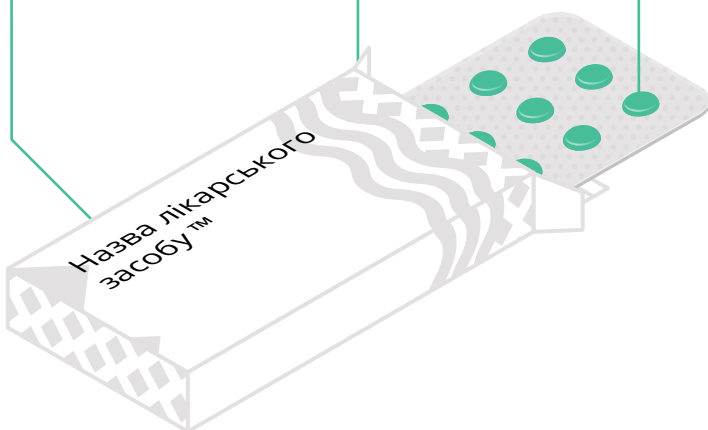
Об'єкт захисту:

пакування лікарського засобу

Патент на винахід або корисну модель

Об'єкт захисту:

склад, технологія виробництва та спосіб лікування

Позови, пов'язані з захистом права ІВ

Від власників об'єктів ІВ

На стадії реєстрації ЛЗ

спрямовані на недопущення реєстрації ЛЗ

Щодо ЛЗ, що вже пройшли реєстрацію

спрямовані на припинення чи недопущення продажу ЛЗ, у т. ч. через тендери

Відповідач

- Компанія, що подала заяву про реєстрацію ЛЗ
- Державний експертний центр
- Міністерство охорони здоров'я України
- Компанія, що одержала реєстрацію ЛЗ

Проти власників об'єктів ІВ

спрямовані на визнання правоохоронних документів недійсними:

- свідоцтво на знак для товарів і послуг
- патент на винахід, корисну модель
- патент на промисловий зразок

- Власники правоохоронних документів
- Міністерство економічного розвитку та торгівлі України

Особливості судових спорів у галузі фармацевтики

◆ Поширеність заходів забезпечення позову

заборона видавати рекомендації про реєстрацію ЛЗ, заборона імпортувати та розмитнювати ЛЗ та ін.

◆ У більшості спорів проводиться судова експертиза

необхідні експертні знання у галузі ІВ, хімії та біології

◆ Конкуренти можуть отримати доступ до реєстраційного досьє

його зазвичай витребує суд при спорах щодо порушення прав на винаходи та корисні моделі

ВИРОБНИКИ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Регіональний розподіл підприємств станом на березень 2018 р., шт.

★ — одне підприємство

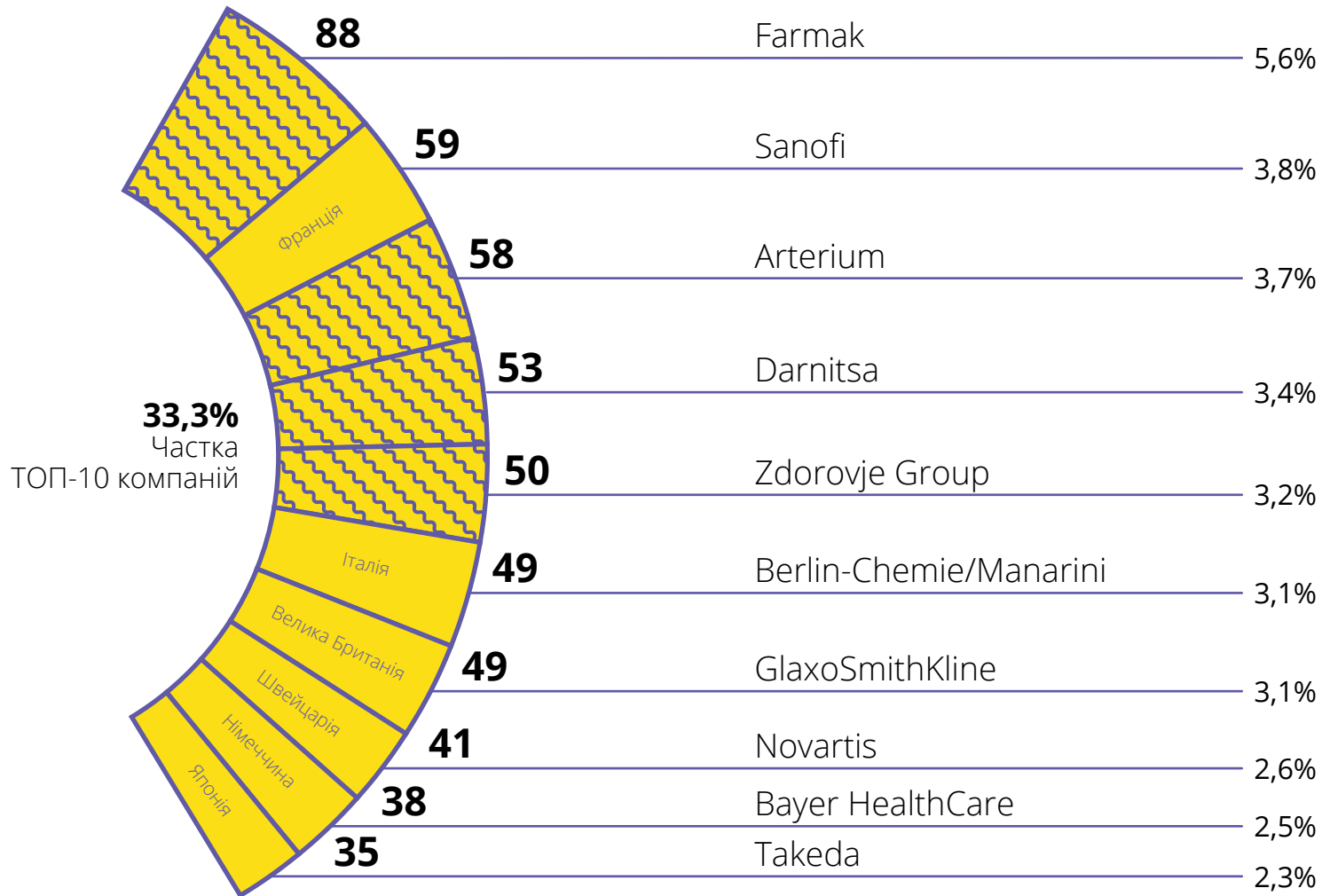
В Україні нараховуються

115 підприємств,

що мають ліцензію на виробництво лікарських засобів

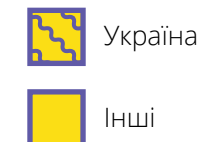
ЛІДЕРИ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ

ТОП-10 компаній за обсягом продажів* фармацевтичних товарів** у 2016 році, млн дол. США у закупівельних цінах

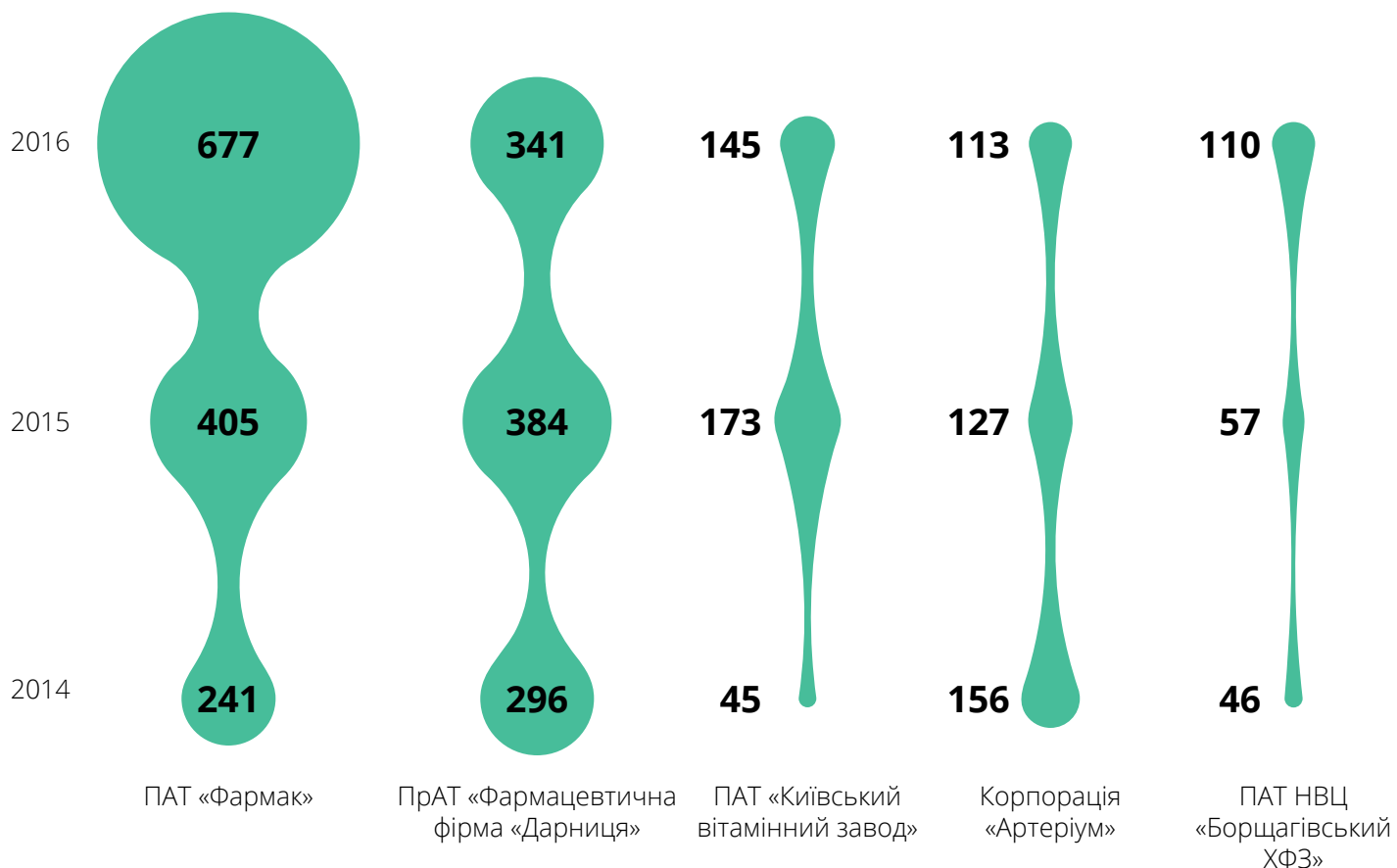
Основні гравці національного ринку — вітчизняні виробники

Країна походження компанії

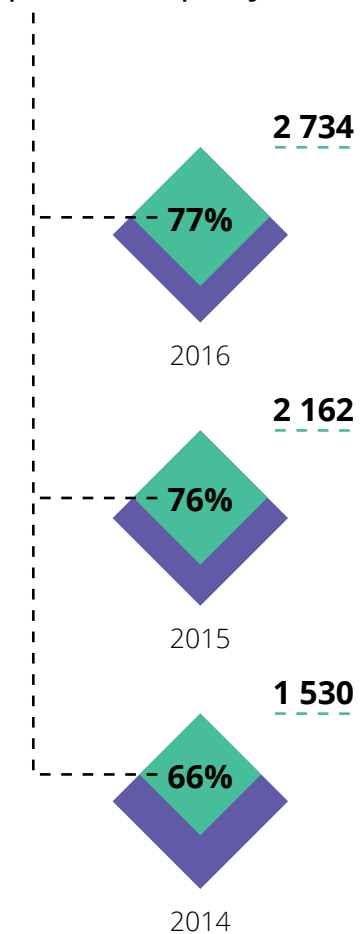

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ФАРМСЕКТОРУ

Лідери за прибутком серед акціонерних товариств,
млн грн

Частка фармкомпаній, які отримали прибутки, %

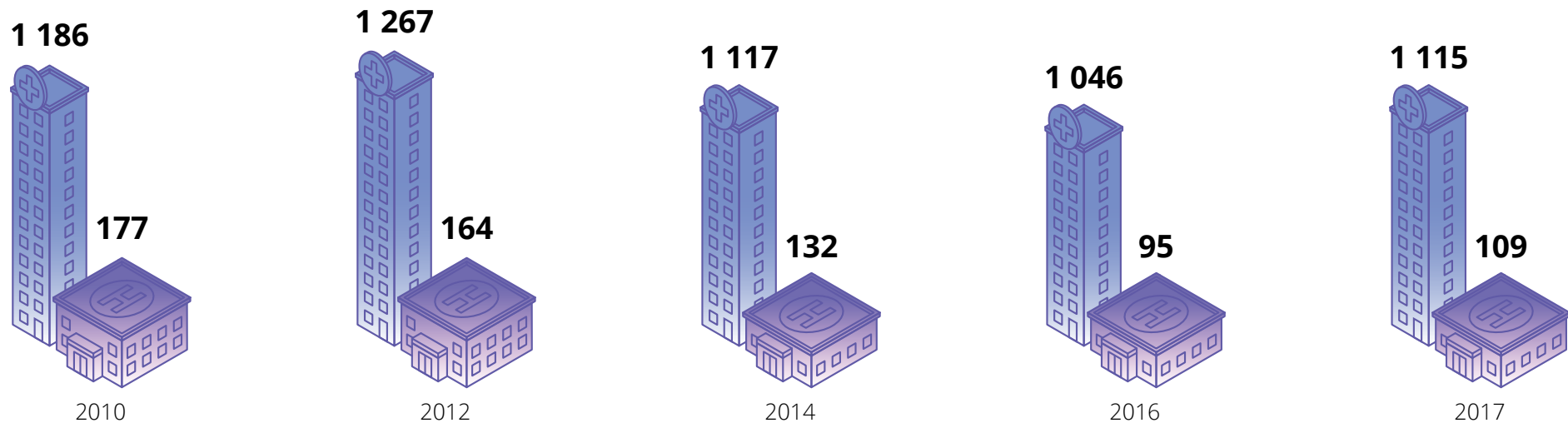
Загальний прибуток фармовиробників,
млн грн

ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ РИНОК УКРАЇНИ

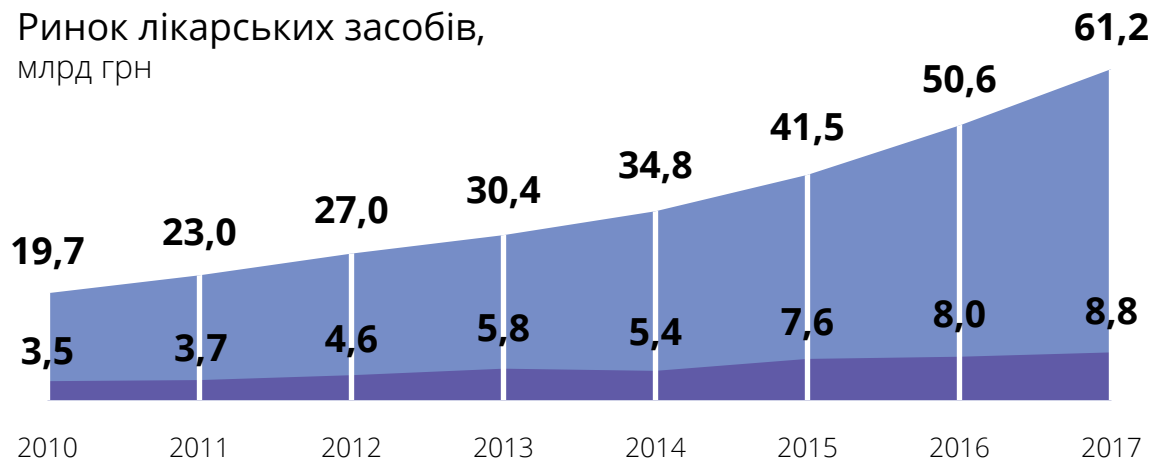
ДИНАМІКА ФАРМРИНКУ УКРАЇНИ

Обсяг продажу лікарських засобів,
млн упаковок

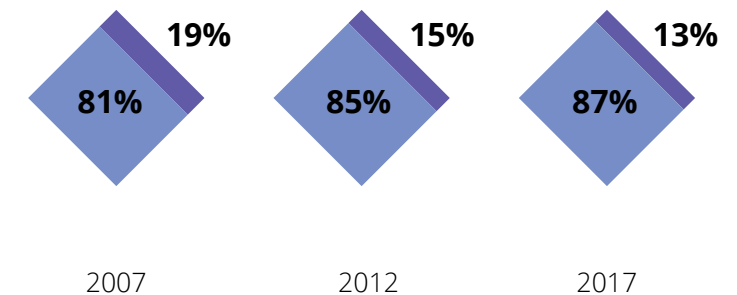

Обсяги продажів мають позитивну тенденцію і поступово повертаються на докризовий рівень

Ринок лікарських засобів,
млрд грн

Структура продажу лікарських засобів у грошовому вимірі, %

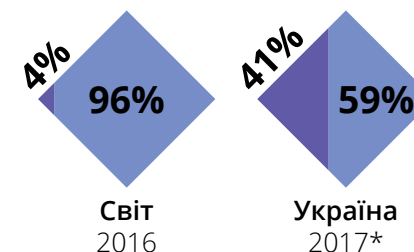
СПОЖИВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Обсяги споживання лікарських засобів по країнах, дол. США на особу

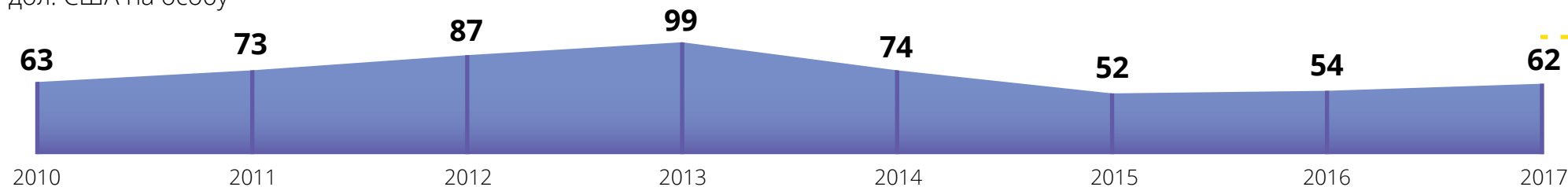

Структура споживання ЛЗ, %

- ◆ Рецептурні препарати
- ◆ Безрецептурні препарати

Обсяг споживання лікарських засобів в Україні, дол. США на особу

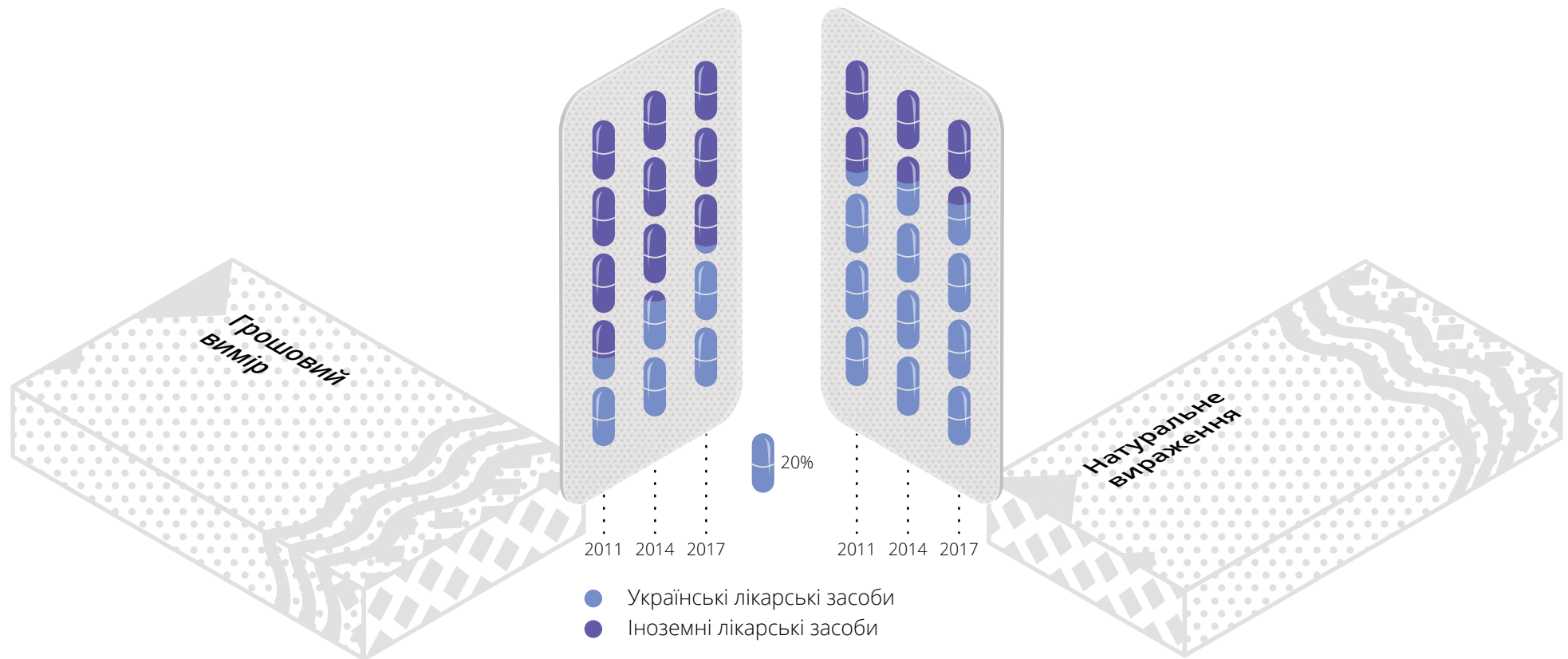

Джерело: «Еженедельник АПТЕКА»¹⁻¹², Evaluate Group, PharmaBoardroom, OECD, International Trade Administration

*відображена структура тільки за аптечними продажами, які становлять 87,4% від загальних

СТРУКТУРА РОЗДРІБНОГО РИНКУ

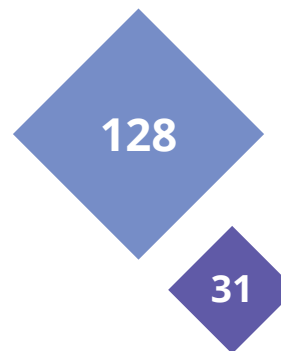
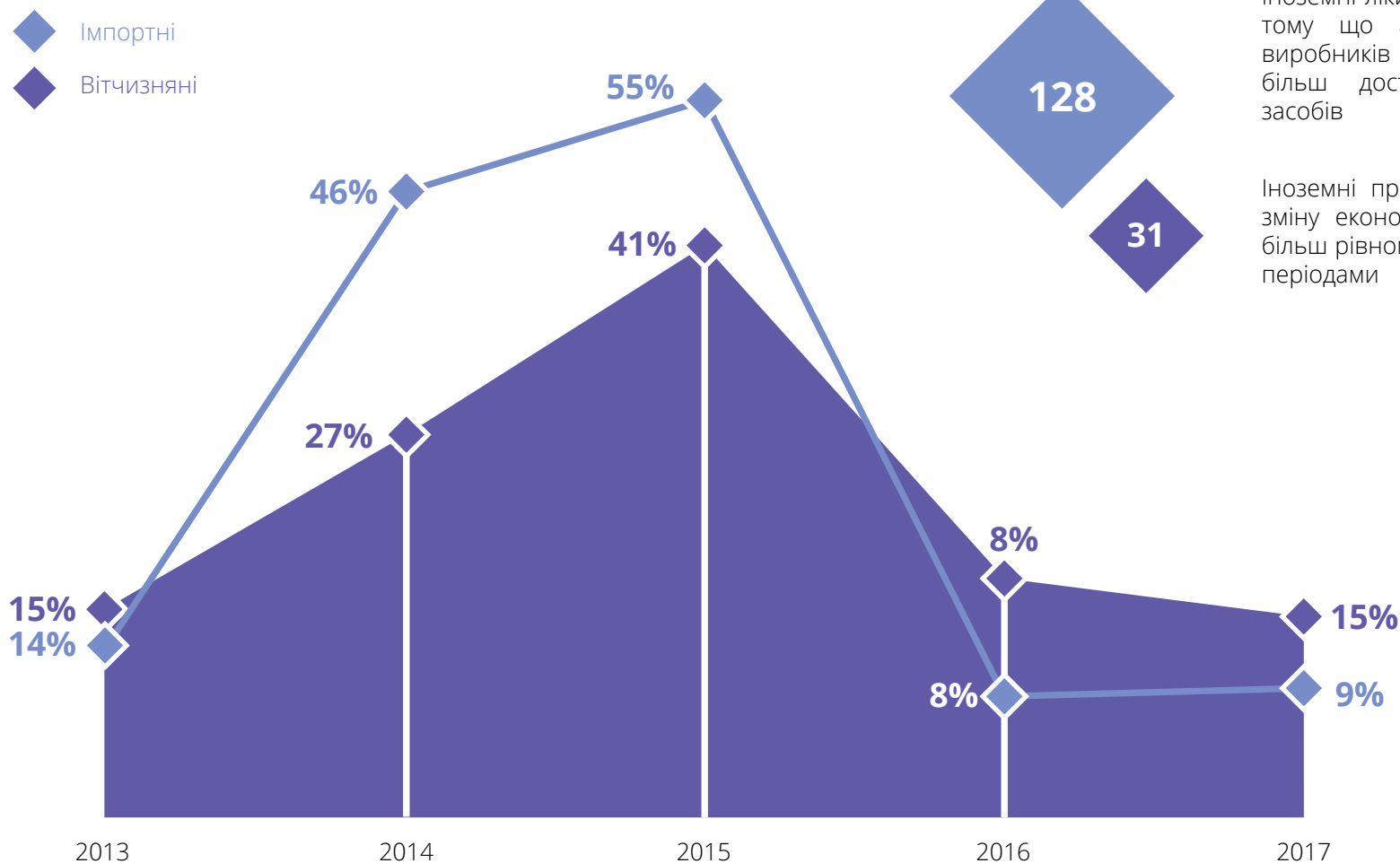
Структура аптечних продажів у розподілі за власником ліцензії, %

ЦІНОВА ДИНАМІКА ЛІКІВ В УКРАЇНІ

Зміна цін на лікарські засоби
у розподілі за власником ліцензії,
роздрібний продаж, %

Середньозважена вартість однієї упаковки
у розподілі за власником ліцензії у 2017 році, грн

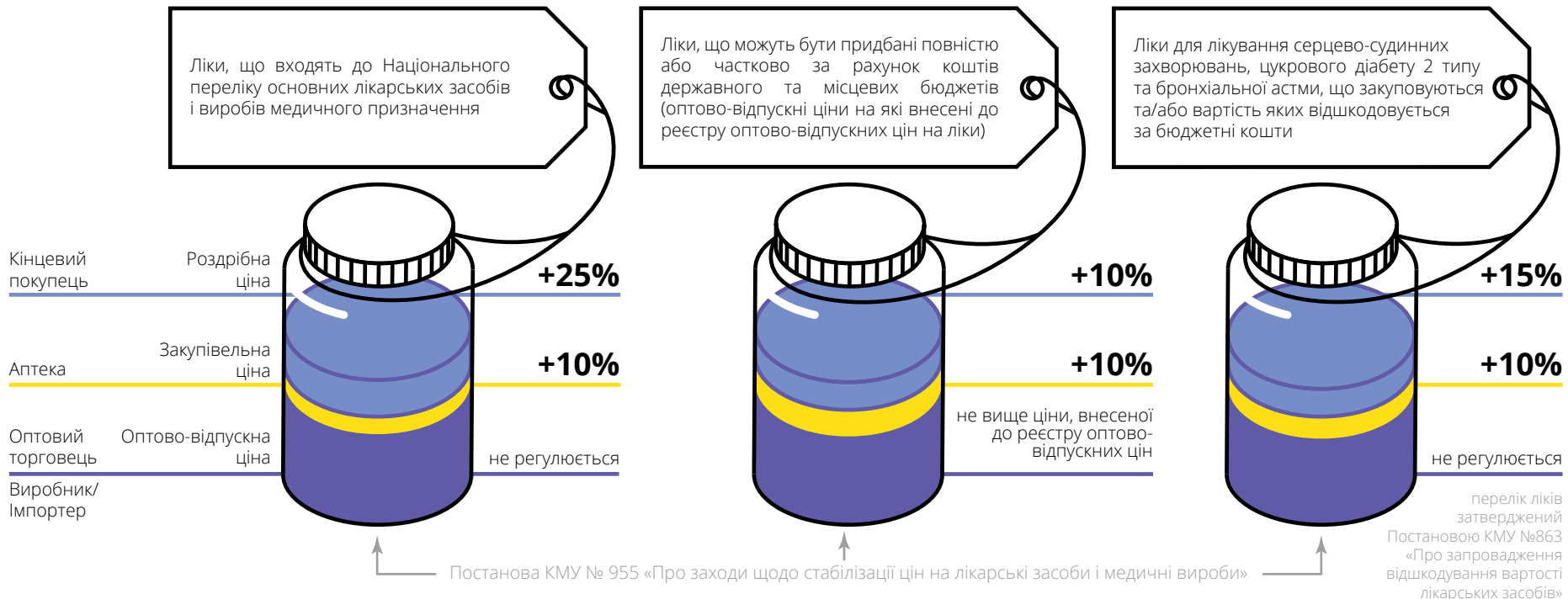

Іноземні ліки загалом дорожчі за українські, тому що асортимент ліків українських виробників складається в основному з більш доступних категорій лікарських засобів

Іноземні препарати швидше реагують на зміну економічних факторів. Вітчизняні ж більш рівномірно розподіляють інфляцію за періодами

РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН НА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ

Законодавчо встановлена гранична націнка на деякі групи ЛЗ, %

Контроль ціноутворення здійснюється шляхом проведення планових та позапланових перевірок Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

До 31 грудня 2018 року в Україні діє мораторій на проведення перевірок у сфері господарської діяльності.

ЗУ «Про тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»

До 31 грудня 2018 року позапланові заходи здійснюються у разі:

- обґрунтованого звернення фізичної особи;
- письмової заяви суб'єкта господарювання (за його бажанням);
- рішення суду.

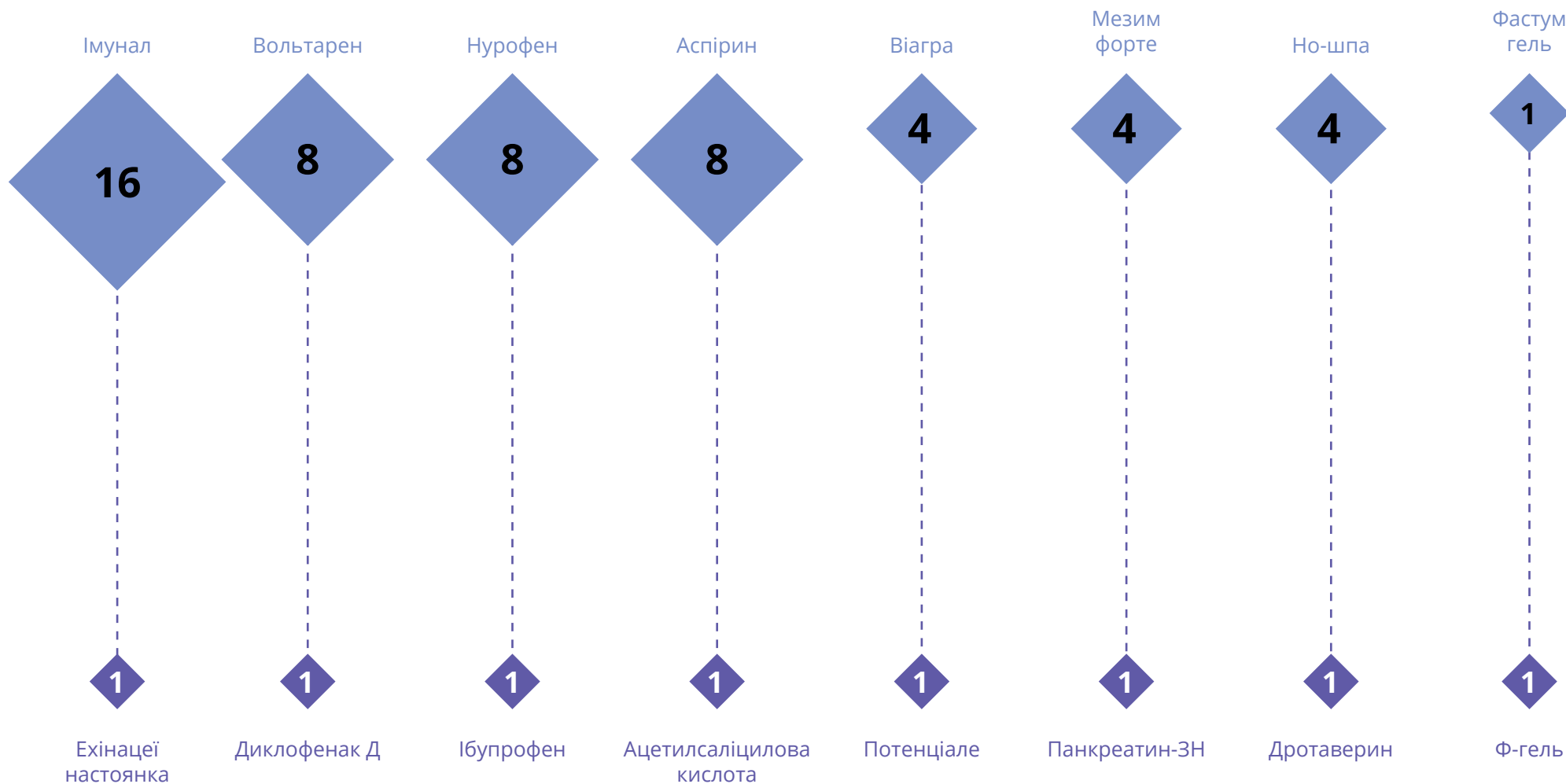
У разі порушення цінових обмежень:

- вилучення необґрунтовано одержаної виручки;
- штраф у розмірі 100% необґрунтовано одержаної виручки.

УКРАЇНСЬКІ АНАЛОГИ ІНОЗЕМНИХ ЛІКІВ*

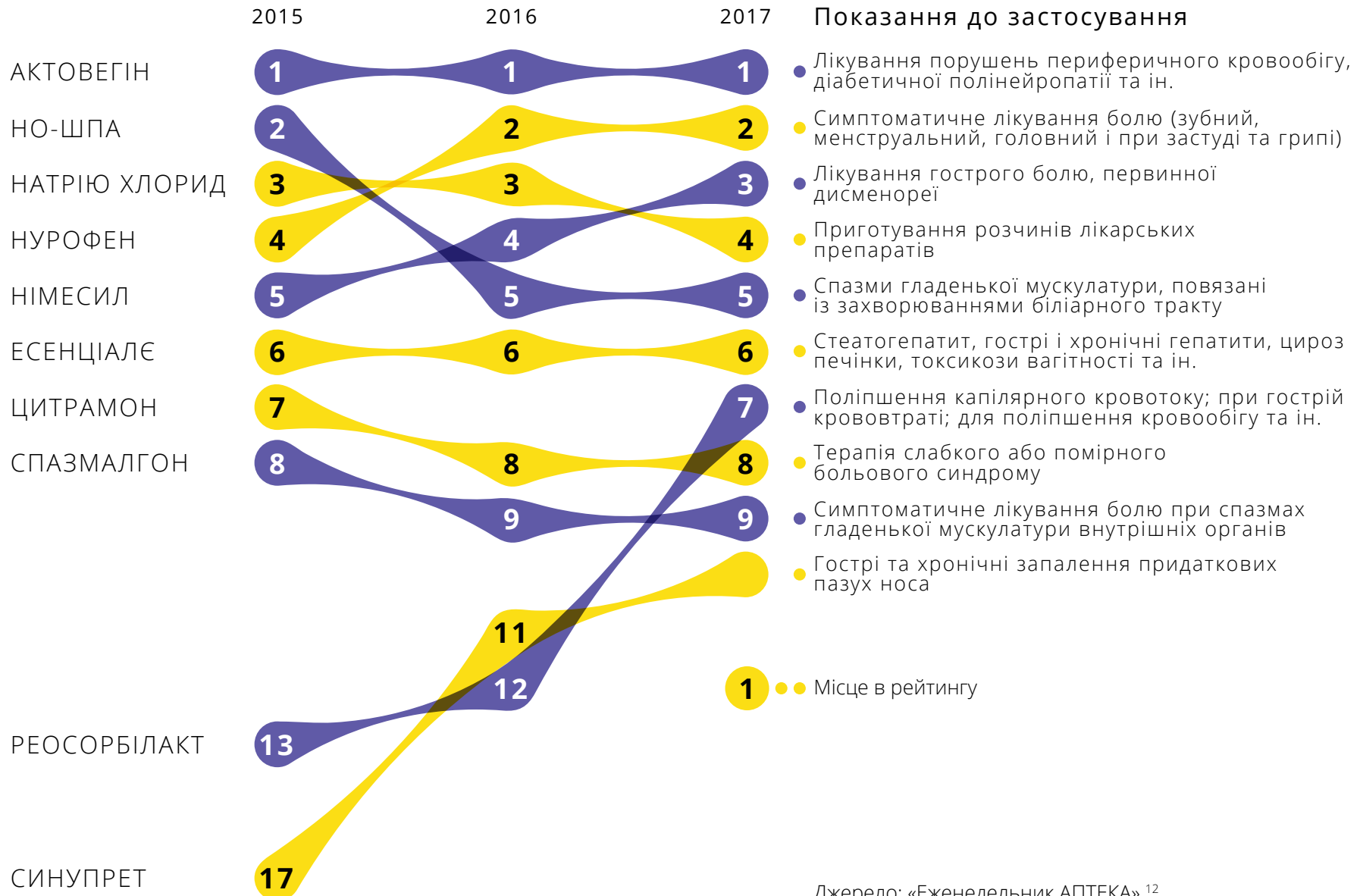
Співвідношення вартості вітчизняних та іноземних лікарських засобів

◆ Імпортні ЛЗ ◆ Вітчизняні ЛЗ

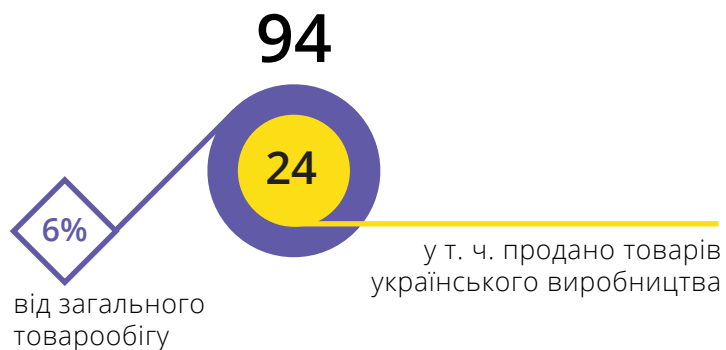
НАЙПОПУЛЯРНІШІ ЛІКИ В УКРАЇНІ

Лідери аптечних продажів лікарських засобів
(у грошовому вираженні)

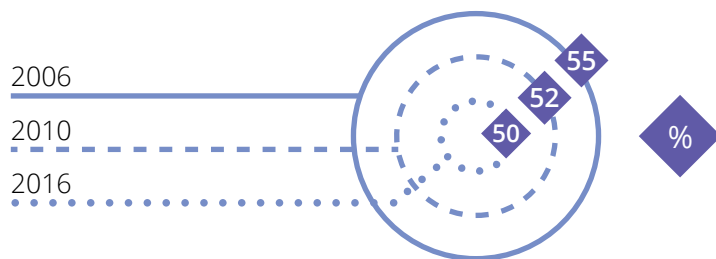

РЕАЛІЗАЦІЯ ФАРМПРОДУКЦІЇ

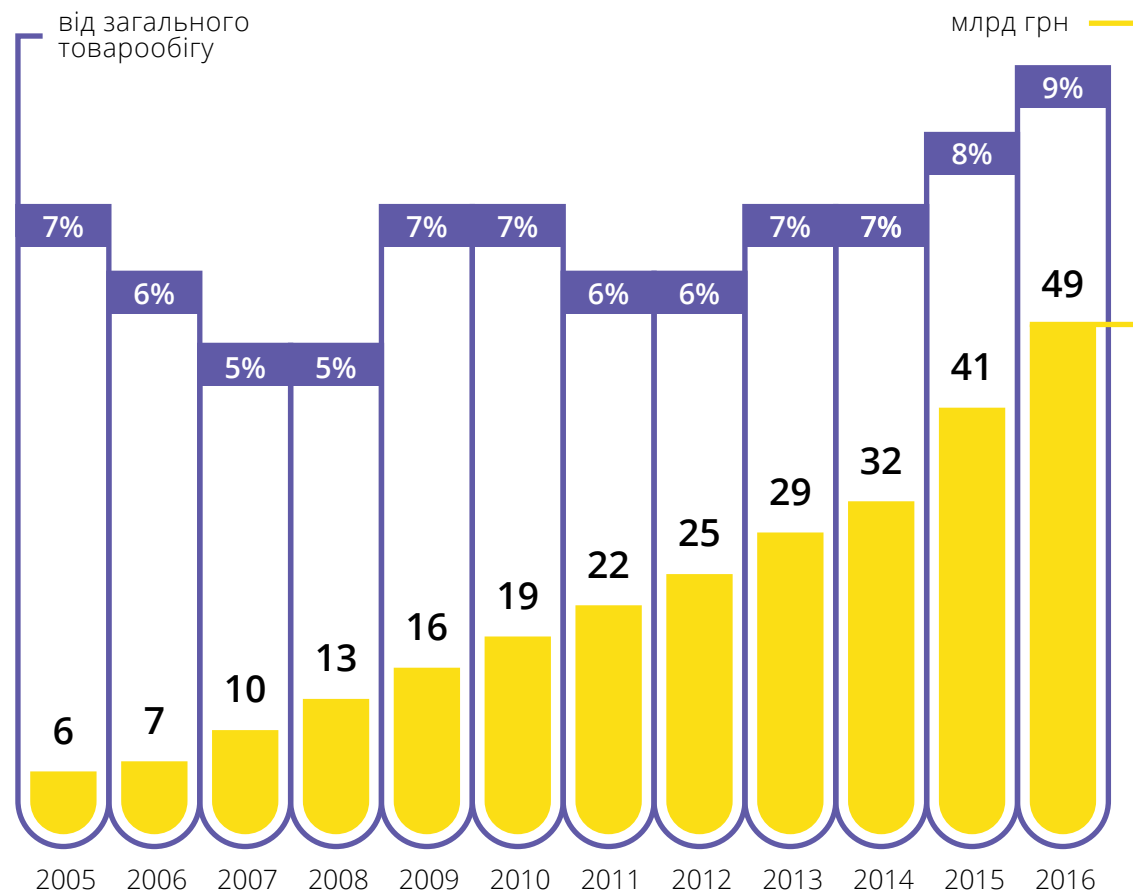
Оптовий товарообіг фармацевтичних товарів у 2016 році, млрд грн

Частка фармацевтичних товарів*, які продаються через торгову мережу підприємств

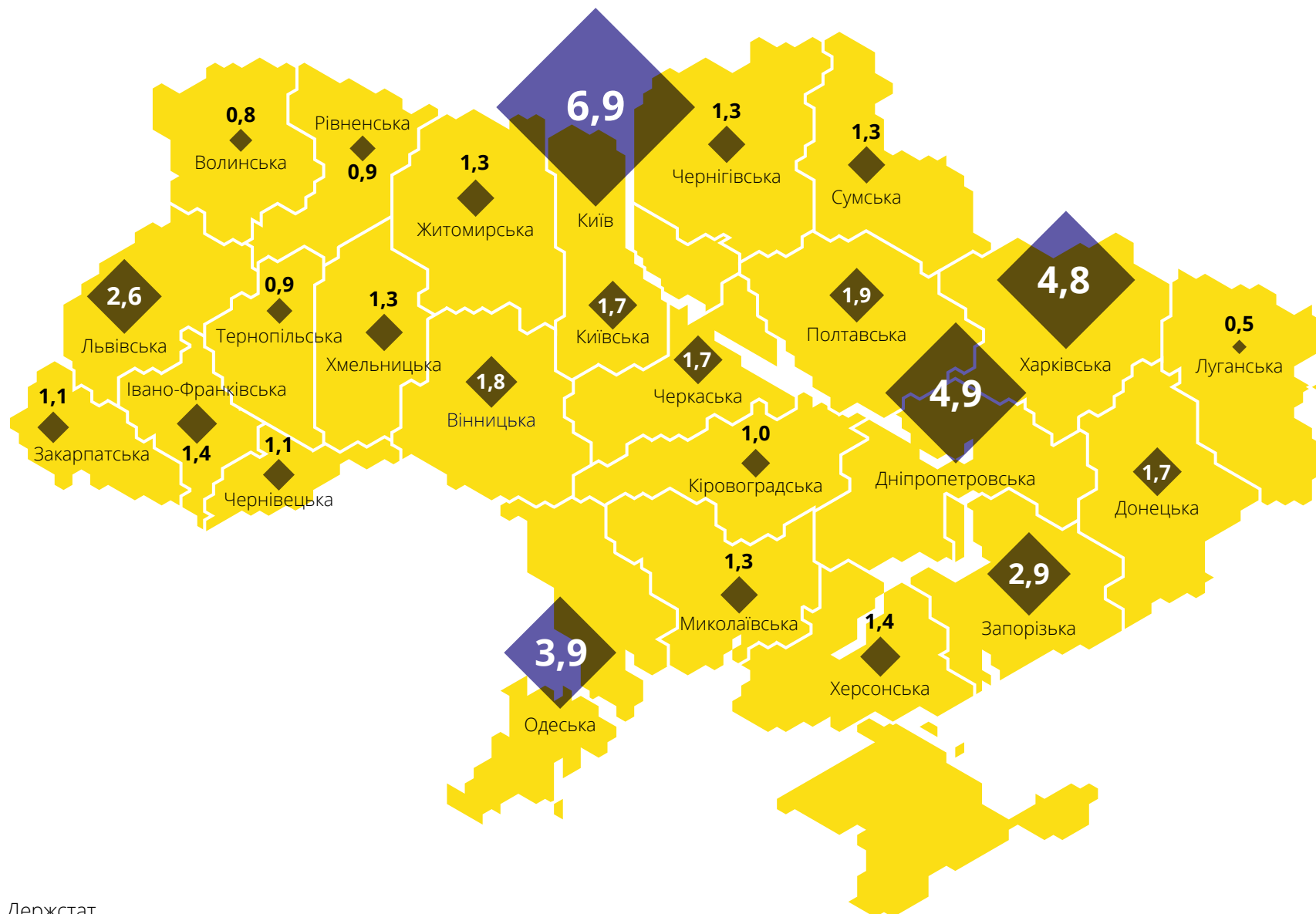

Роздрібний товарообіг підприємств у категорії фармацевтичних товарів

РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ РИНКУ

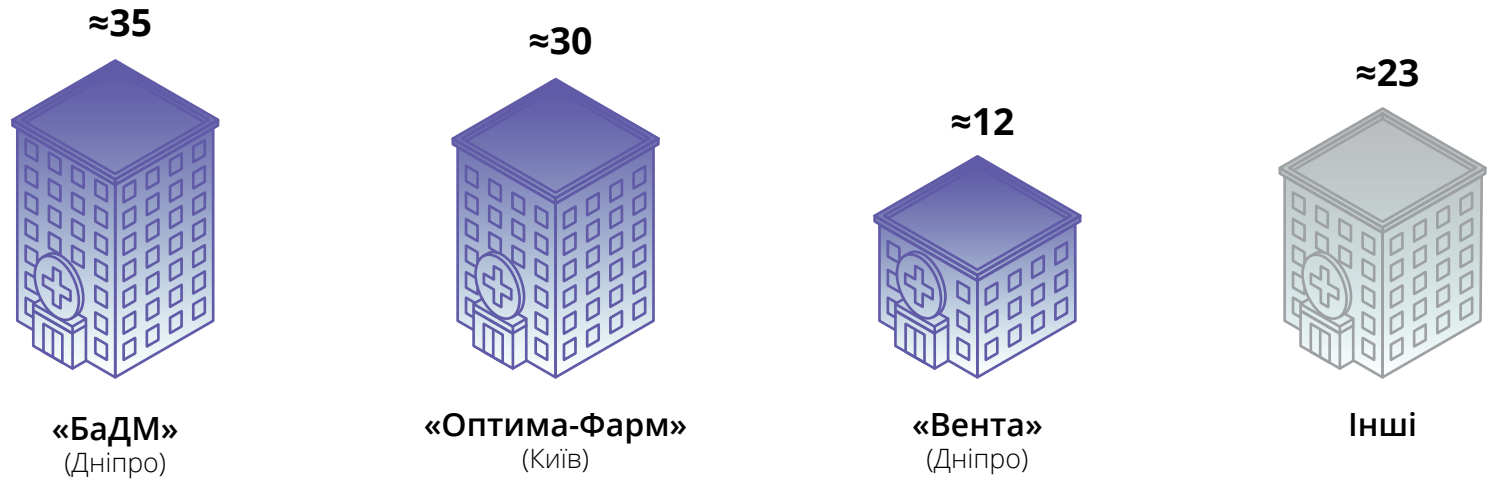
Обсяги роздрібного продажу підприємств у категорії фармацевтичних товарів за регіонами у 2016 році, млрд грн

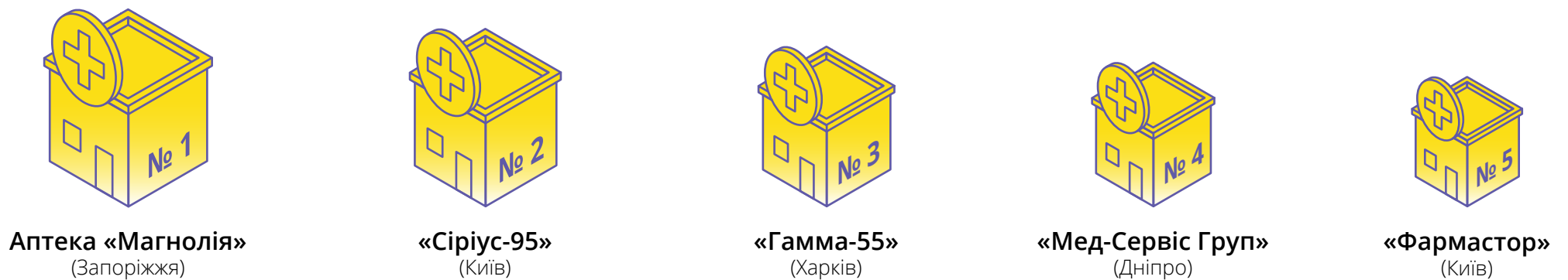
ОПТОВО-РОЗДРІБНА МЕРЕЖА

ТОП-3 дистриб'ютора за часткою ринку у 2017 році, %

Ринок дистрибуції доволі сконцентрований, частка постачання трьох найбільших компаній становить 79%

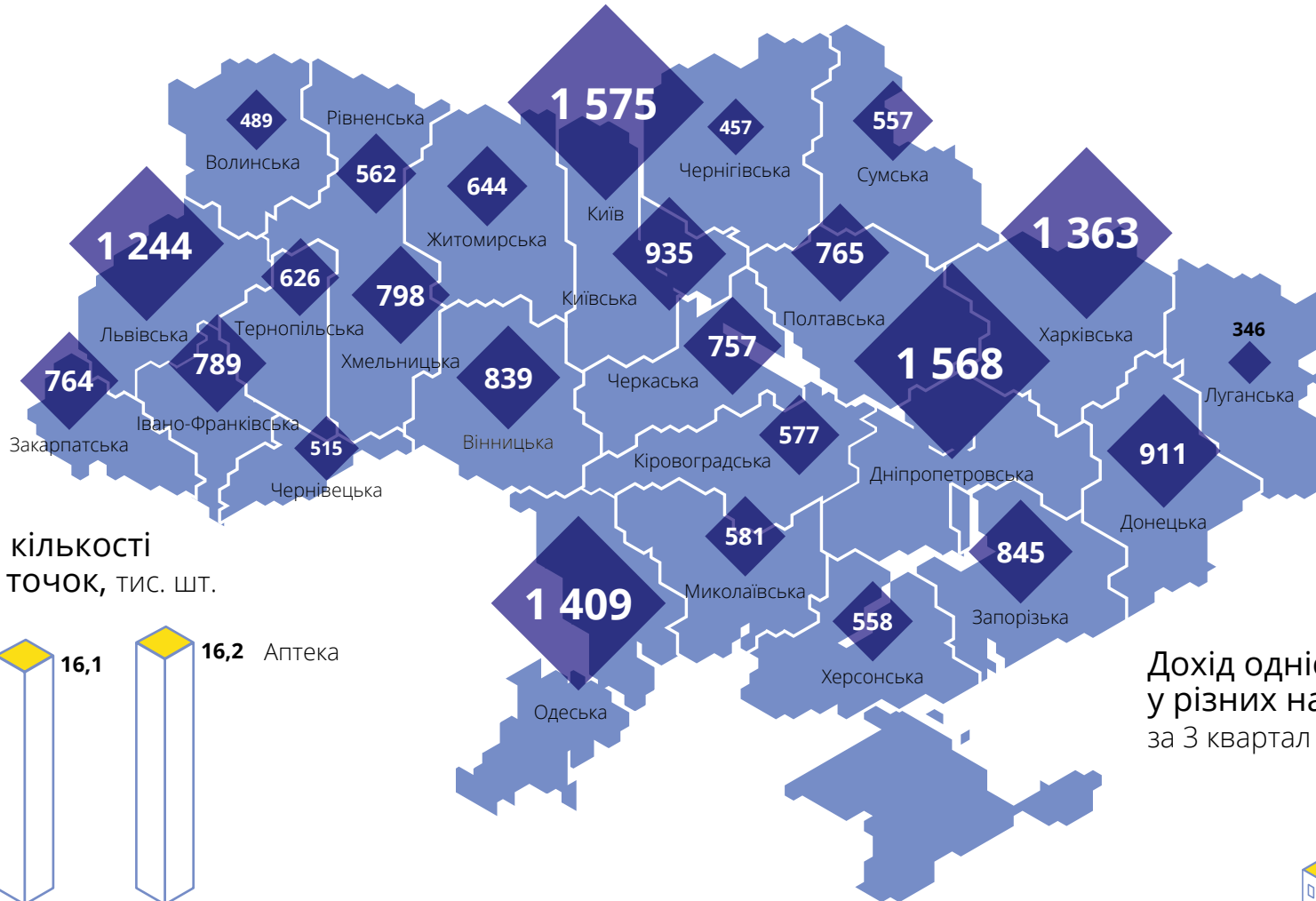

ТОП-5 аптечних мереж за кількістю торгових точок у 2017 році

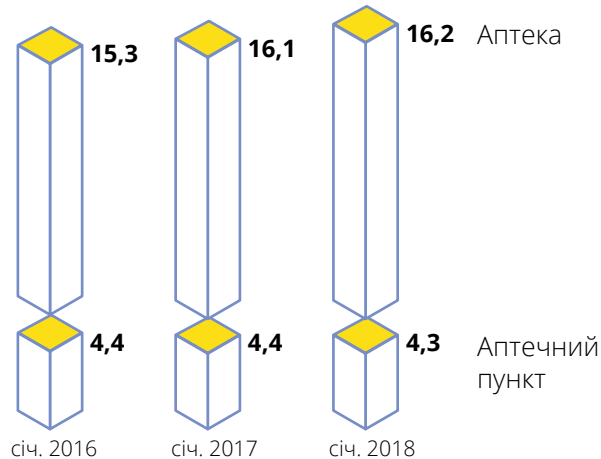

РОЗДРІБНА МЕРЕЖА ФАРМПРОДУКЦІЇ

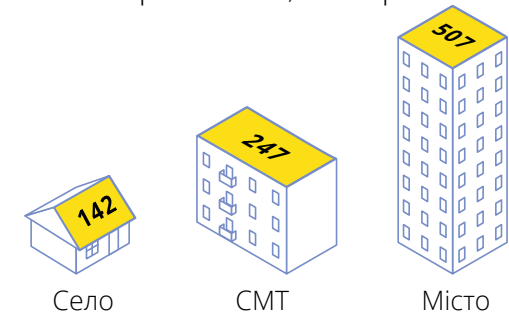
Кількість торгових точок в областях України
станом на 01.01.2018, шт.

Динаміка кількості
торгових точок, тис. шт.

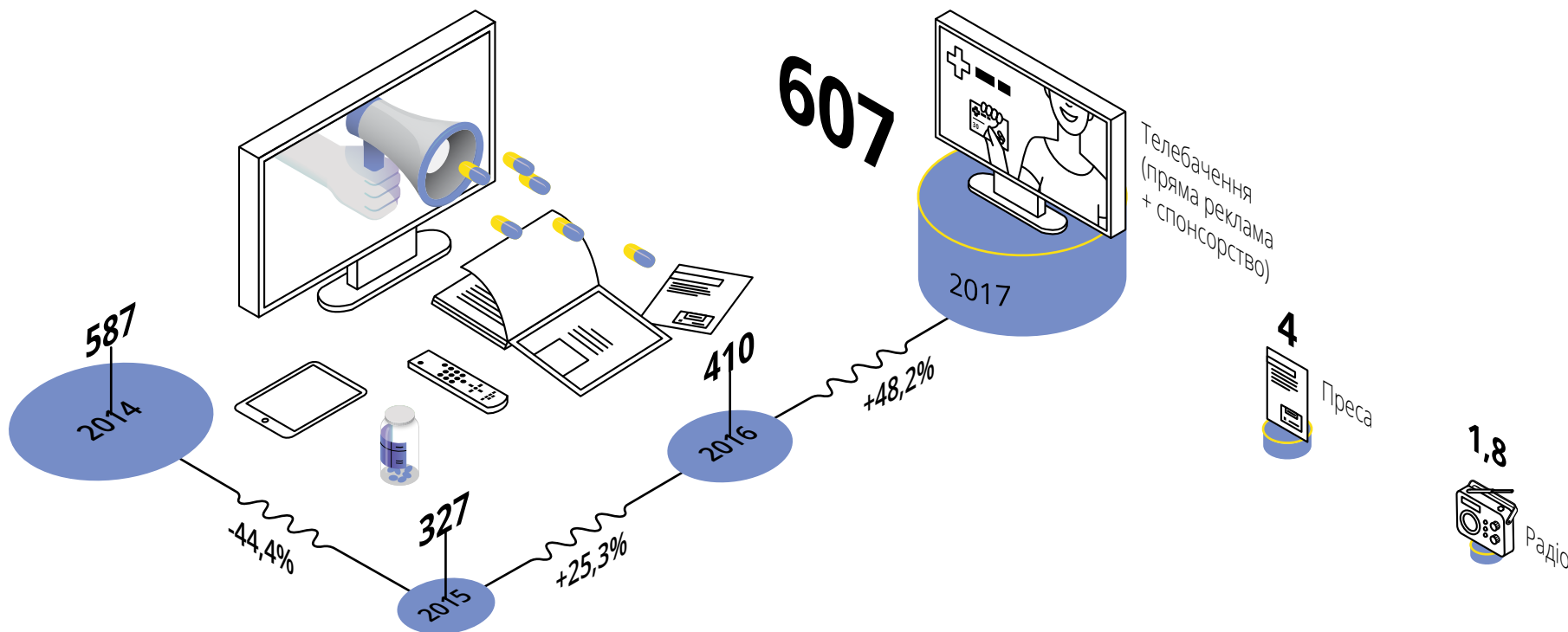
Дохід однієї аптеки за місяць
у різних населених пунктах,
за 3 квартал 2017, тис. грн

РЕКЛАМА ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Інвестиції в рекламу на телебаченні,
млн дол. США

Витрати на рекламу за каналами просування
у 2017 році, млн дол. США

ТОП-5 телеканалів за обсягом доходів від реклами лікарських засобів

ТОП-5 брендів лікарських засобів за обсягом витрат на телевізійну рекламу

ТОП-5 виробників лікарських засобів за обсягом витрат на телевізійну рекламу

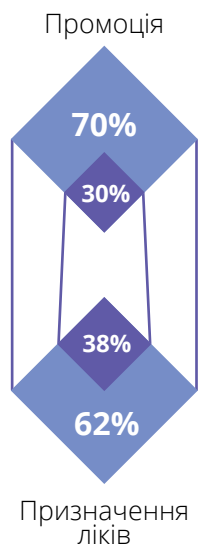
Лідери у 2017 році,
млн дол. США

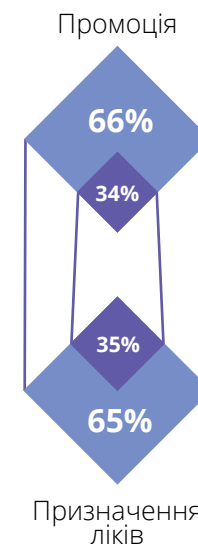
*GlaxoSmithKline Consumer Healthcare

Структура каналів промоції серед фахівців охорони здоров'я у 2017 році, %

Результативність промоції серед лікарів у розподілі за власником ліцензії у 2017 році, %

Результативність промоції серед фармацевтів у розподілі за власником ліцензії у 2017 році, %

- ◆ Іноземні
- ◆ Українські

Що таке промоція

На ринку лікарських засобів окрім звичайної реклами вагоме значення має промоційна діяльність. Вона передбачає поширення знань про вже наявні та нові препарати безпосередньо серед фахівців сфери охорони здоров'я

Що тут зображено

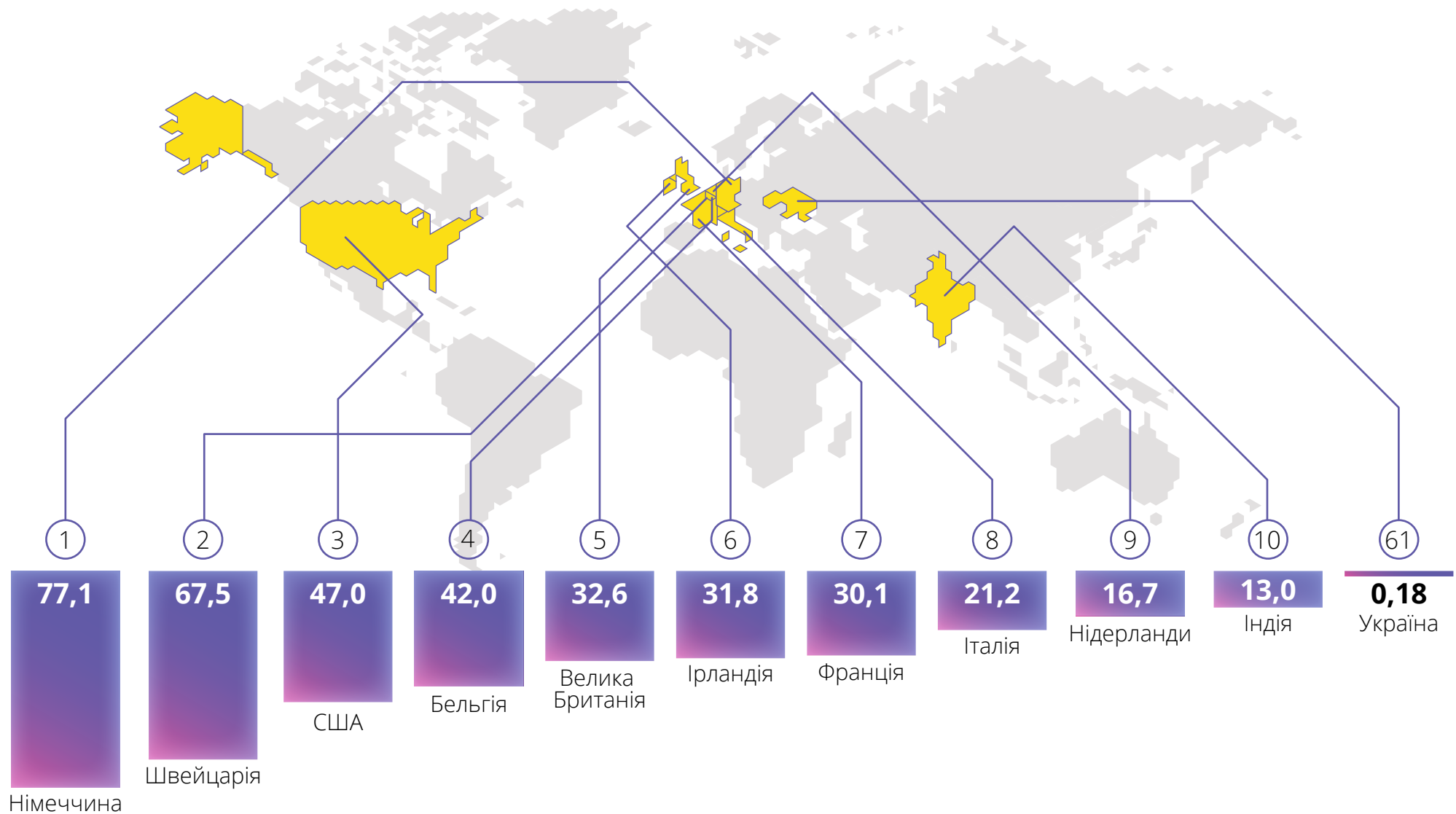
Дані щодо ефективності промоції отримані методом телефонного опитування фахівців сфери охорони здоров'я

The background of the image is a dense, repeating pattern of pink-outlined pills. Each pill is a rounded rectangle with a vertical line down the center, representing a score line. The pills are scattered across the entire frame, creating a textured, medical-themed background.

ТОРГІВЛЯ ФАРМПРОДУКЦІЄЮ

СВІТОВІ ЛІДЕРИ З ЕКСПОРТУ

ТОП-10 країн — експортерів фармпродукції у 2016 році,
млрд дол. США

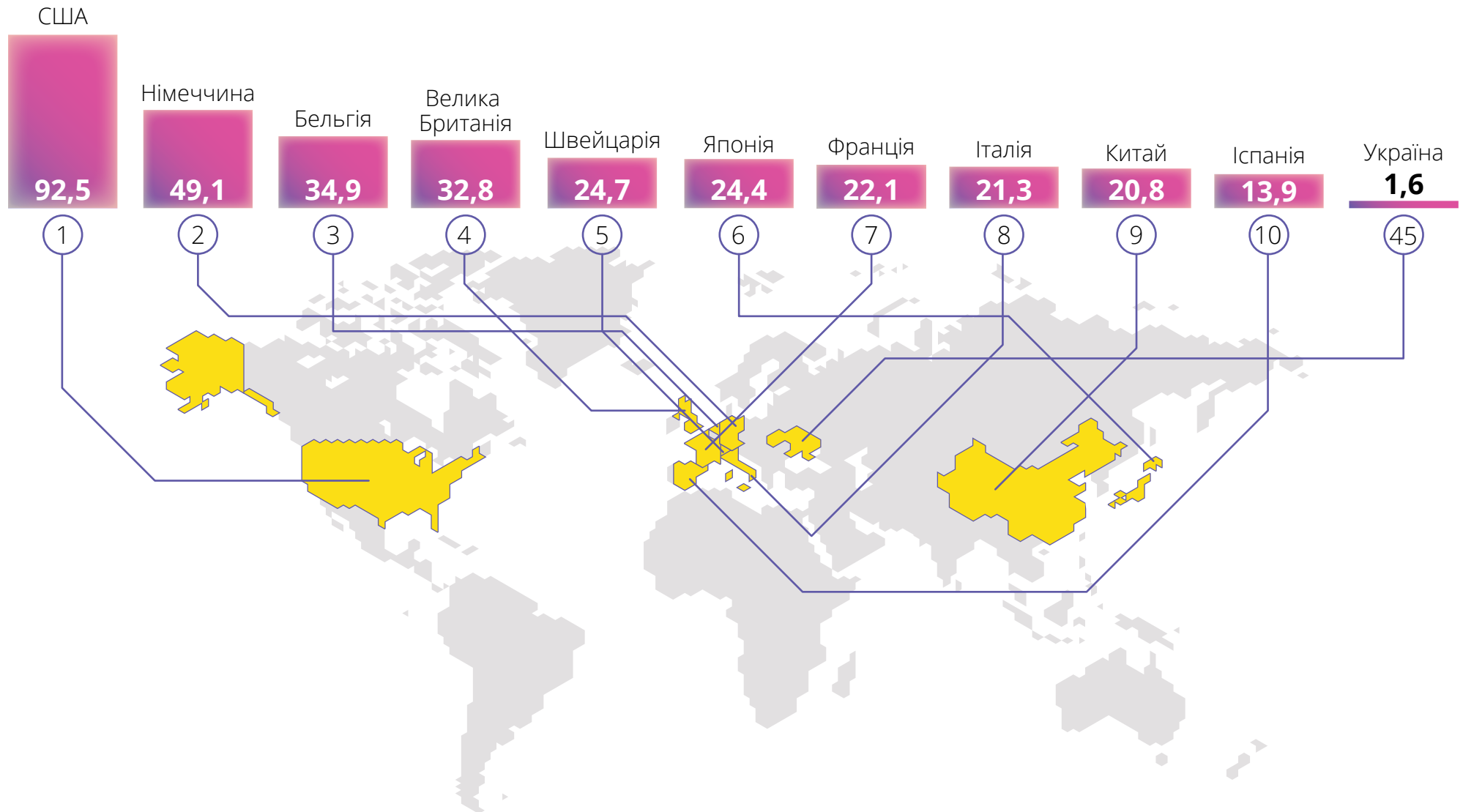

Джерело: UN Comtrade, ДФС

○ Місце в рейтингу з експорту
фармацевтичної продукції

СВІТОВІ ЛІДЕРИ З ІМПОРТУ

ТОП-10 країн — імпортерів фармпродукції у 2016 році,
млрд дол. США

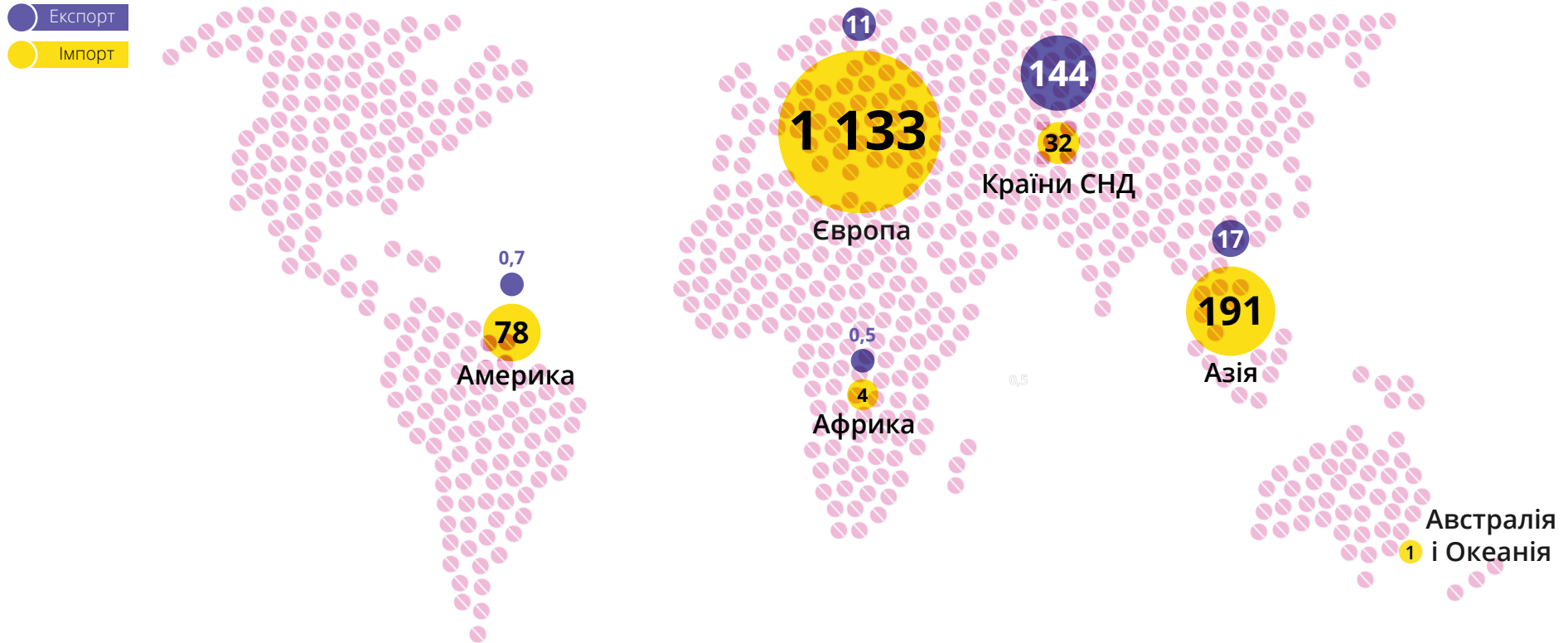

Джерело: UN Comtrade, ДФС

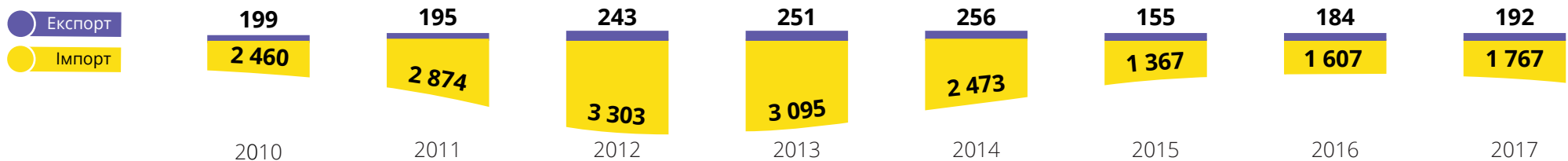
○ Місце в рейтингу з імпорту
фармацевтичної продукції

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Регіональна структура зовнішньої торгівлі ліками в Україні у 2017 році,
млн дол. США

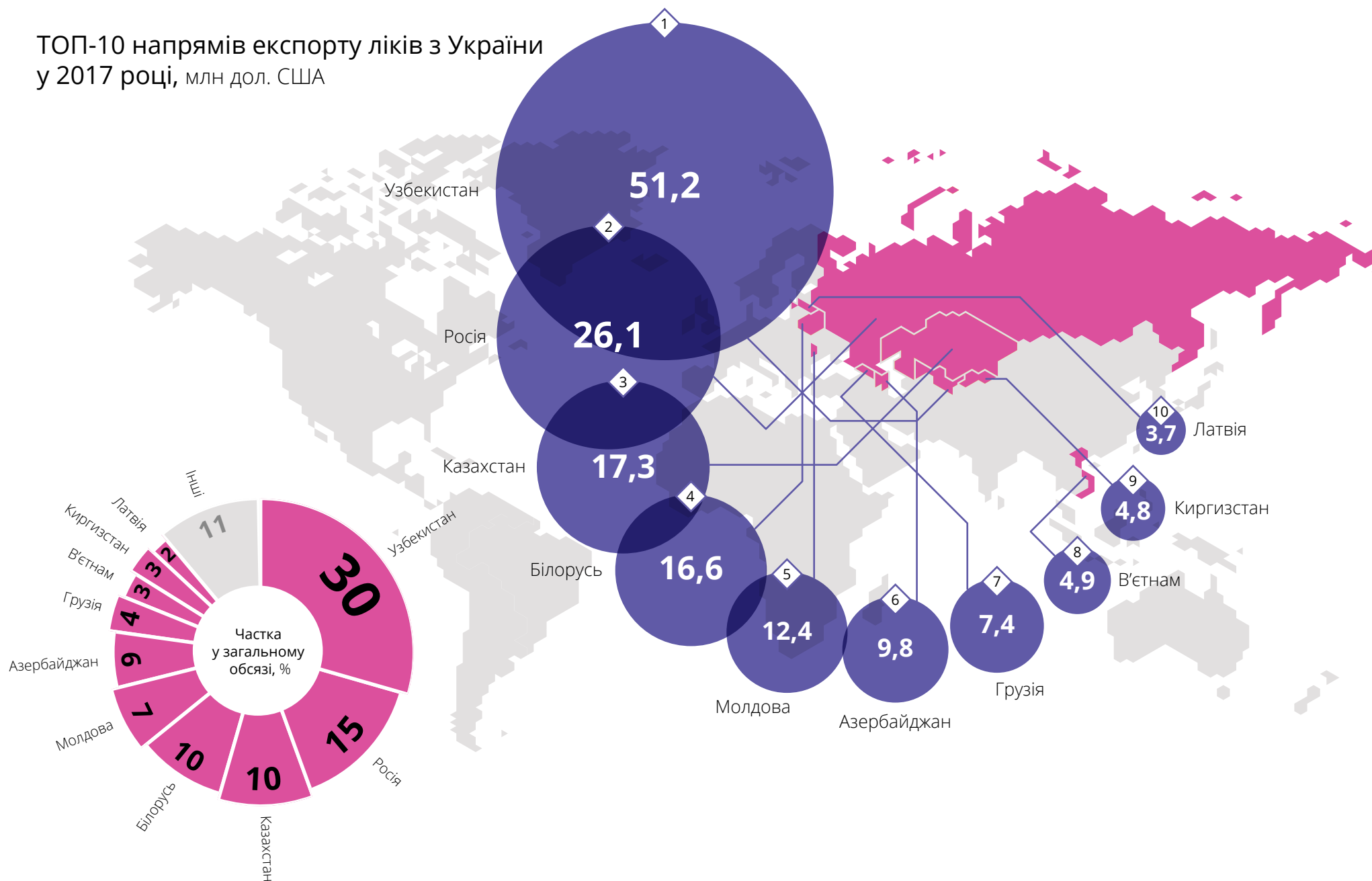

Торговельні потоки фармацевтичної продукції в Україні,
млн дол. США

ЕКСПОРТ ЛІКІВ З УКРАЇНИ

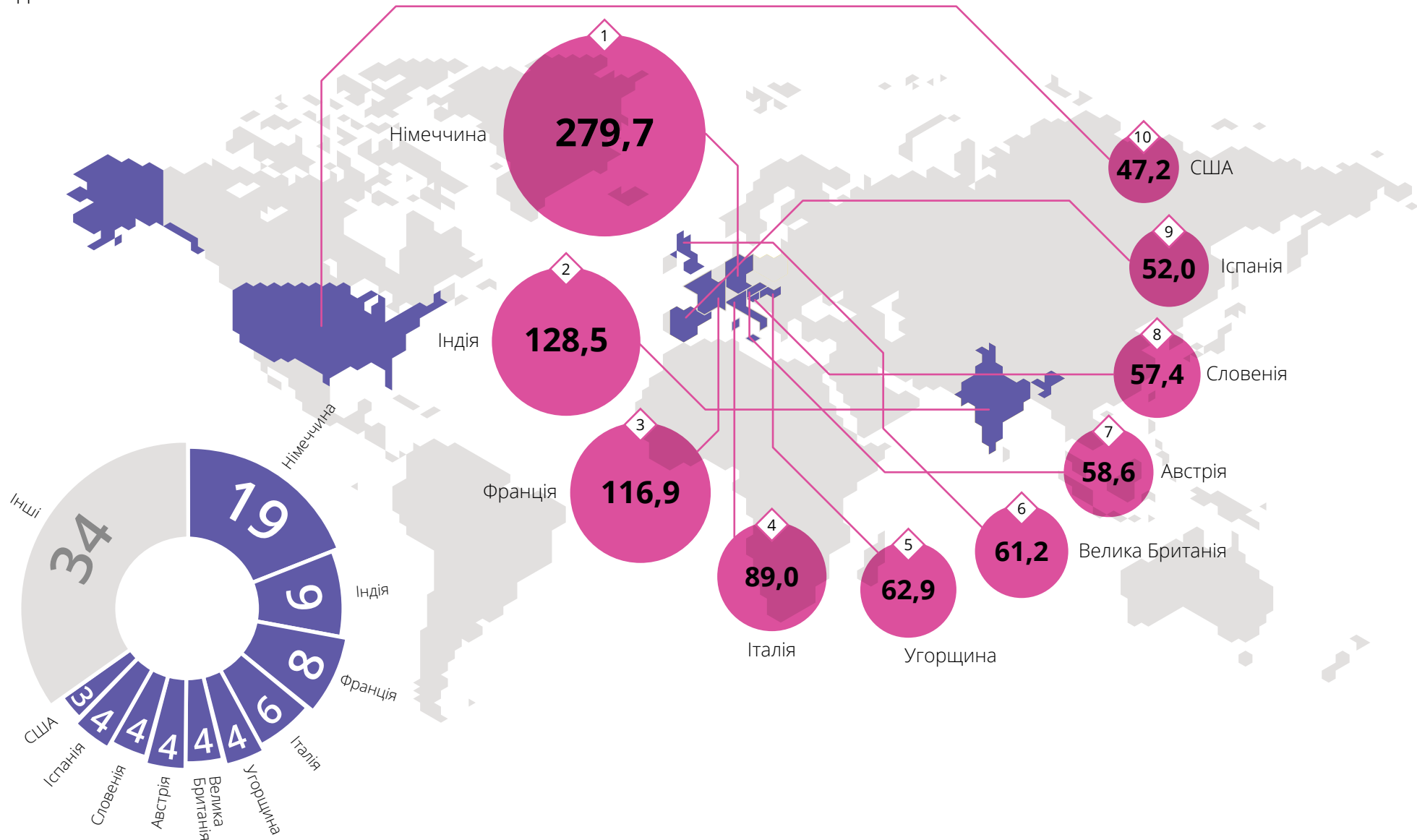
ТОП-10 напрямів експорту ліків з України
у 2017 році, млн дол. США

Джерело: Держстат

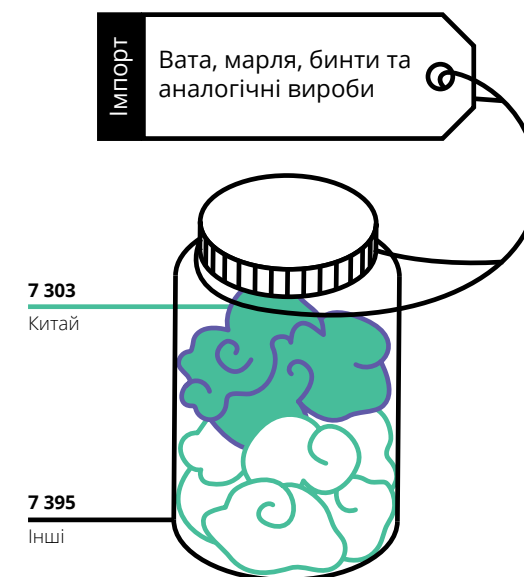
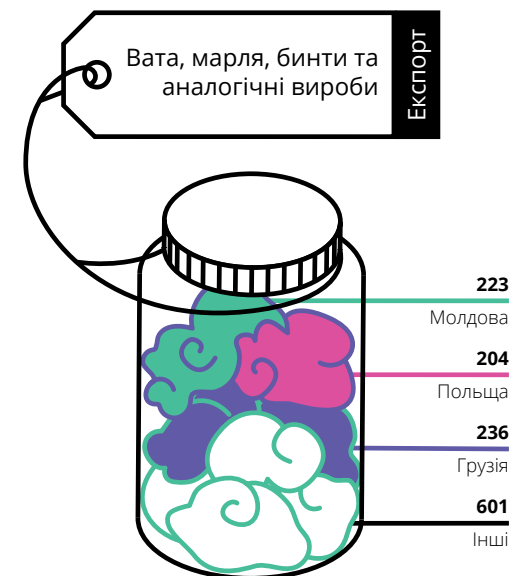
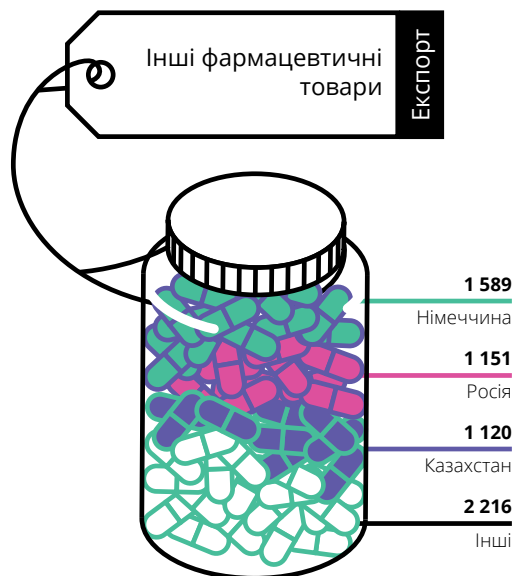
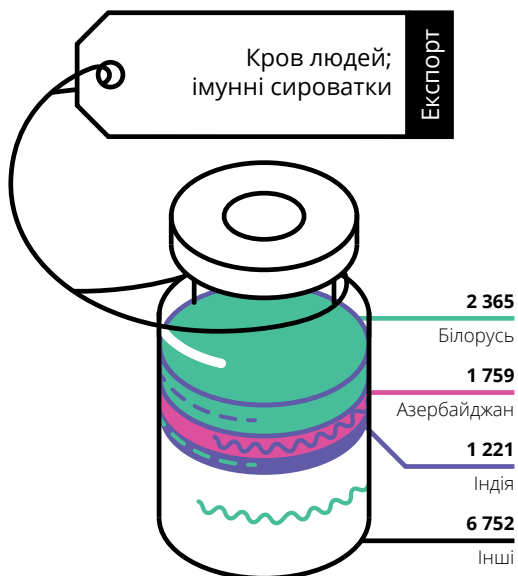
ІМПОРТ ЛІКІВ В УКРАЇНУ

ТОП-10 напрямів імпорту ліків в Україну у 2017 році,
млн дол. США

ТОРГІВЛЯ ІНШОЮ ФАРМПРОДУКЦІЄЮ

Основні країни-партнери у 2017 році, тис. дол. США

ДЖЕРЕЛА

- Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України
- Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками
- Державна служба статистики України
- Державна фіскальна служба України
- «Еженедельник АПТЕКА»
 - 1 «Еженедельник АПТЕКА» від № 3 (824) 23 січня 2012 р.
 - 2 «Еженедельник АПТЕКА» від № 4 (875) 28 січня 2013 р.
 - 3 «Еженедельник АПТЕКА» від № 10 (881) 11 березня 2013 р.
 - 4 «Еженедельник АПТЕКА» від № 5 (926) 3 лютого 2014 р.
 - 5 «Еженедельник АПТЕКА» від № 11 (932) 17 березня 2014 р.
 - 6 «Еженедельник АПТЕКА» від № 3 (974) 26 січня 2015 р.
 - 7 «Еженедельник АПТЕКА» від № 9 (980) 9 березня 2015 р.
 - 8 «Еженедельник АПТЕКА» від № 2 (1023) 25 січня 2016 р.
 - 9 «Еженедельник АПТЕКА» від № 13 (1034) 11 квітня 2016 р.
 - 10 «Еженедельник АПТЕКА» від № 2 (1073) 23 січня 2017 р.
 - 11 «Еженедельник АПТЕКА» від № 7 (1078) 27 лютого 2017 р.
 - 12 «Еженедельник АПТЕКА» від № 3 (1124) 22 січня 2018 р.
 - 13 «Еженедельник АПТЕКА» від № 5 (1126) 5 лютого 2018 р.
 - 14 «Еженедельник АПТЕКА» від № 10 (1131) 12 березня 2018 р.
 - 15 «Еженедельник АПТЕКА» від № 12 (1133) 26 березня 2018 р.
- ПАТ «Фармак»
- ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця»
- Aequo
- ClinicalTrials.gov
- European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations
- Evaluate Group
- Food and Drug Administration
- Fortune
- International Federation of Pharmaceutical Manufacturers & Associations
- International Trade Administration
- Lichtenberg, F: Pharmaceutical innovation and longevity growth in 30 developing OECD and high-income countries, 2000–2009
- Organisation for Economic Cooperation and Development
- PharmaBoardroom
- Pharmaphorum
- United Nations Comtrade Database

АВТОР ДОВІДНИКА

TOP LEAD

marina.budnik@toplead.com.ua
toplead.com.ua

АНАЛІТИЧНИЙ ТА ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАРТНЕР

BusinessViews

BUSINESSVIEWS

info@businessviews.com.ua
businessviews.com.ua

DISCLAIMER

Це дослідження виконано винятково з метою інформування користувачів. Ми доклали всіх зусиль, щоб представлена в довіднику інформація була точною і актуальною. Попри те, що дане дослідження ретельно підготовлене фахівцями, воно може використовуватись лише для отримання загального уявлення про обговорюваний предмет. Інформація щодо лікарських засобів та будь-яка з ними пов'язана відображена тільки з метою ознайомлення і не може бути використана як настанова для діагностики або лікування. Не рекомендовано використовувати інформацію, яка міститься в дослідженні, для професійної консультації з конкретного питання або для винесення професійного судження. Дані зібрані та підготовлені в 2018 році.

Торгово-промислова палата України

вул. Велика Житомирська, 33
01601, Київ

uccu@uccu.org.ua

www.ucci.org.ua

Фарматевтична фірма «Дарниця»

вул. Бориспільська, 13
02093, Київ

info@darnitsa.ua

www.darnitsa.ua

AEQUO

вул. Б. Хмельницького, 52
БЦ «Вектор», Київ

lysenko@aequo.ua.

aequo.ua